

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 4 • 9.8.2024

Piispan tervehdys s. 6

**Marko Pitkäniemestä
pysyvä diakoni** s. 14

**Jerusalemien Pyhän
Haudan ritarit Oslossa** s. 18

**Matkakertomus Pyhän
Ristin seurakunnasta** s. 22

Fides

Katolinen hiippakuntalehti

Katolskt stiftsblad

Vuosi 2024
87. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör

Marko Tervaportti

AD Petri Kovács

Toimitus / Redaktion

Katolisen kirkon viestintä
Rehbinderintie 21
00150 Helsinki

E-mail fides@katolinen.fi

Puh./tel. 040 753 1713

Internet fides.katolinen.fi

Painettu paperilehti (P) 2 kertaa vuonna 2024, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Ilmestyminen 2024

No	DL	ilm.	vko
1	5.1.	19.1.	3
2	6.3.	22.3.	12
3 P	10.5.	31.5.	22
4	24.7.	9.8.	32
5	18.9.	4.10.	40
6 P	8.11.	29.11.	48

Ilmesty 6 kertaa vuonna 2024, joista 2 paperista (P) lehteä postitetaan kaikkiin katolisiin koteihin veloituksetta. Tilauttuna hinta 20 €, ulkomaille 25€.

Utkommer 2024 med 6 nummer årligen, 2 tryckta (P), 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla. Lehti lähetetään veloituksetta automaattisesti kaikkiin katolisiin koteihin.

Osoitteenmuutokset

info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka

Premedia Helsinki Oy

Vapaaehtoinen lehtimaksu:

Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Toivon pyhiinvaeltajia

Paavi Franciscuksen bulla *Spes non confundit* – Eikä toivo ole turha – riemuvuoden julistamisesta keskittyy tämänkertaisen neljännesvuosisataisen riemuvuoden, kirkon pyhän vuoden, "raamien" määrittelyn lisäksi myös tulevan vuoden hengelliseen sisältöön. Se muistuttaa, että kaikkien riemuvuoden tapahtumien peruselementti on pyhiinvaellus. "Matkalle lähtö on tyypillistä sille, joka etsii elämän merkitystä" (SNC, 5).

Kristityn elämä on vaellusta, jopa varsin määrätietoista vaellusta nimenomaan kohti todellista pyhää, sillä me olemme saaneet toivon kipinän, meillä on päämäärä, jota kohti kulkea: ikuinen ja muuttumaton Jumala, jonka lupauksiin me voimme luottavaisina tarttua, Jumala, jonka luomistyön tuloksia jokainen meistä ja koko tämä maailma on, Jumala, joka antoi ainoan Poikansa kuolla meidän virheidemme ja syntiemme, oman itsekkyytemme takia, ja joka lähetti Pyhän Henkensä vahvistamaan ja huolehtimaan meistä, kun odotamme ylösnousseen Kristuksen toista tulemistä. Hän on se Jumala, jonka luokse pääsemistä me toivomme, kun tämä elämämme päättyy. Siksi me olemme toivon pyhiinvaeltajia, paino molemmilla sanoilla.

Ainakin minulle sana *toivo* merkitsee aina hyvän etsimistä. Hyvän etsimistä niin itselle kuin muillekin, niin omalle perheelle kuin yhteiskunnallekin. Tällainen toivo on aktiivista, eteenpäin suuntautunutta, se vaatii lähtemään liikkeelle. Pääsimmämpä lähtemään pyhiinvaellukselle Roomaan tai vastaammepa paavin riemuvuoden kutsuun vähän lähempänä ja oman elämäntilanteemme sallimissa puitteissa, tuo toivo voi silti kannustaa meitä elämässämme. Antakaamme sen kuljettaa meitä! Sillä riemuvuosi on todellinen ilon vuosi. Riemuvuosien historia ei syyttä ole täynnä armoa, lohdutusta, iloa, sovintoa, elämän uudistumista, anteeksiantoa ja rauhaa.

Bullassaan paavi Franciscus kertoo myös vanhoista kirkoista tutun kahdeksankulmaisen kastealtaan symboliikasta: "Muoto viittasi siihen, että kastealtaasta alkaa 'kahdeksas päivä', ylösnousemuksen päivä: tavallisen viikoittaisen ajankulun ylittävä päivä, joka avaa ajan kiertokulkuun ikuisuuden, iankaikkisen elämän ulottuvuuden" (SNC, 20). "Se on päämäärä, johon pyrimme pyhiinvaelluksellamme maan päällä" (*sama*), pyhä isä sanoo. Hyvin sanottu.

M. Tervaportti

PS. Toivoa herättävät myös ne monet projektit, joista piispa Raimo on meille kertonut: hoivakoti, hiippakunnan hengellinen keskus, katolinen koulu jne. Niistä kuulemme toivottavasti lisää jo pian. Olkaamme tässäkin mielessä toivon pyhiinvaeltajia. Toimikaamme omien mahdollisuuksiemme puitteissa näidenkin tavoitteiden hyväksi. Ja niin kuin piispa erityisesti pyytää, rukoilkaamme kutsumusten puolesta.

Sisälllys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Hiippakunnan yhteinen juhla
- 4 Uutisia ja ajankohtaista
- 6 Piispan tervehdys
Biskopens hälsning
The Bishop's Greeting
- 7 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 8 Eutanasia ei kunnioita jokaisen
elämän ääretöntä arvokkuutta
- 9 Pyhä isä: Olympialaiset ovat
mahdollisuus rauhan solmimiseen
- 10 Paavi kannustaa lukemaan:
Kirjallisuus kasvattaa sydäntä
ja mieltä
- 12 Paavi kannusti nuoria olemaan
kuin Maria: Julistakaa Kristusta
elämällänne
- 14 Toivon pyhiinvaeltajien
pyhä vuosi 2025
- 16 Ei palveltavaksi vaan palvelemaan
– Marko Pitkäniemestä pysyvä
diakoni
- 18 Jerusalemin Pyhän Haudan
ritarikunnan investituura Oslossa
- 22 Matkakertomus Pyhän Ristin
seurakuntaan
- 31 Dominikaaneista ja
sääntökuntaelämästä
- 34 Caritas-kuulumiset
- 35 Ilmoituksia
- 36 Seurakunnat ja ohjelmat
- 40 Kuuntele, poikani, isäsi opetusta:
tukeudu kaikessa rakkauteen

AJANKOHTAISTA

Hiippakunnan yhteinen juhla

Tänä vuonna kaikkien katolilaisten yhteistä hiippakuntajuhlaa vietetään

lauantaina 17.8.2024 Lohjalla.

Messu keskiaikaisessa Pyhän Laurin kirkossa alkaa klo 11. Messun jälkeen on seurakuntasalissa ja läheisen koulun pihalla lounas ja ohjelmaa, lopuksi rukoillaan ruusukko kirkon ympärillä. Lounas maksaa 5€. Ilmoittautuminen omaan seurakuntaan (myös niiltä, jotka tulevat omalla autolla). Tervetuloa!

Stiftets gemensamma fest

I år firas den gemensamma stiftsfesten för alla katoliker

lördagen den 17 augusti 2024 i Lojo.

Mässan i den medeltida Sankt Lars kyrka börjar kl. 11. Efter mässan blir det lunch och program i församlingssalen och på gården vid den närliggande skolan, och till sist ber man rosenkransen runt kyrkan. Lunchen kostar 5€. Anmälan sker till den egna församlingen (även de som kommer med egen bil). Välkomna!

The diocese celebrating together

This year, the diocesan feast for all Catholics in Finland will be held on
Saturday, August 17, 2024, in Lohja.

The Mass at the medieval St. Lawrence Church begins at 11:00 AM. After the Mass, lunch and activities will take place in the parish hall and on the nearby school's yard, concluding with a rosary prayer around the church. The lunch costs 5€. Please register with your own parish (including those arriving by private car). Welcome!

Uskonnon opettaja – tule mukaan:

Lauantaina 31.8.2024 klo 9–17 Pyhän Henrikin katedraalin seurakuntasalissa järjestetään hiippakunnan opetuspäivä. Tapaamisen kohdeyleisönä ovat yhtä lailla katolisen uskonnon opettajat kouluissa (myös ei-katoliset opettajat) kuin myös seurakuntien sakramenttiopetuksen opettajat ja katekeetat (ensikommunio- ja vahvistuskurssit). Järjestäjänä toimii hiippakunnan katekeesineuvosto. Lisätietoja saa opetuspäivän yhteyshenkilöltä, hiippakunnan opetusjohtaja Osmo Vartiainen: osmo.vartiainen@katolinen.fi, 050-5440871. Tervetuloa!

Pyhä istuin olympialaisten avajaisista

**Pyhän istuimen tiedonanto
3.8.2024**

Pyhä istuin on suruissaan tiettyjen Pariisin olympialaisten avajaisseremoniassa esitettyjen kohtauksen johdosta ja voi vain liittyä ääniin, jotka ovat viime päivinä ilmaisseet paheksuntansa monille kristityille ja muiden uskontojen harjoittajille koituneesta loukkauksesta.

Arvokkaassa tapahtumassa, jossa koko maailma kokoontuu yhteen jakamaan yhteisiä arvoja, ei saisi olla viittauksia, jotka pilkkaavat monien ihmisten uskonnollista vakaumusta.

Ilmaisunvapautta, jota tässä ei mitenkään kyseenalaisteta, rajoittaa kuitenkin toisten kunnioittaminen.

KATT / Holy See Press Office

Mons. Vimpari esimieheksi Rooman kuuriaan

Pyhä isä on nimittänyt prelaatti Tuomo T. Vimparin Vatikaanin Lainsäädäntötekstien dikasterion eli viraston alisihteeriksi. Se toimii eräänlaisena Pyhän istuimen oikeusministeriönä. Kunkin viraston esimiehiä ovat prefekti, sihteeri ja alisihteerit.

Prelaatti Vimpari on toiminut Pyhän istuimen diplomaattipalveluksessa vuodesta 2006, ja hän on hoitanut oikeudellisia asioita aiemminkin. Ajoittain diplomaatteja kutsutaan palvelemaan myös muissa virastoissa.

Mons. Tuomo T. Vimpari muuttaa takaisin Roomaan lähiviikkoina Romaniasta, jossa hän vastasi apostolisesta nuntiatuurista osapuilleen yhden vuoden ajan, aina uuden nuntiuksen saapumiseen asti.

KATT

Vatikaanin toive: "vanha messu" Marian kirkkoon

Vatikaanin esittämän toiveen mukaisesti hiippakunnassa vietettävien ns. vanhamuotoisten messujen viettäminen siirretään syksyllä katedraalista Pyhän Marian kirkkoon. Tällä halutaan Jumalanpalveluksen ja sakramenttijärjestyksen viraston mukaan korostaa "katedraalin asemaa koko paikalliskirkon mallina ja ykseyden merkinä". Messujen täsmällinen aikataulu selviää myöhemmin, mutta ilmeisesti niitä vietetään jatkossakin kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina.

Vanhamuotoista, pääsääntöisesti Trenton kirkolliskokouksen jälkeen julkaistun ja viimeksi vuonna 1962 päivitetyn *Missale Romanumin* mukaista messua on vietetty Pyhän Henrikin katedraalissa säännöllisesti vuodesta 2007 alkaen, jolloin paavi Benedictus XVI salli sen viettäminen entistä vapaammin. Sittemmin paavi Franciscus on asettanut sen viettämiselle uusia rajoitteita.

Rukoilkaa kutsumusten puolesta

Piispa Raimo on esittänyt toiveen, että seurakunnissa muistettaisiin rukoilla säännöllisesti kutsumusten, erityisesti pappiskutsumusten, puolesta. Syy tähän on ilmeinen: paikalliskirkkomme kasvaa hyvää vauhtia, ja kun lauma lisääntyy, tarvitaan lisää myös paimenia. Piispan seurakuntiin lähettämässä viestissä muistutetaan Herran sanoista: ”Pyytäkää, niin teille annetaan” (Matt. 7:7). Rukousaihe voidaan lisätä esirukousten loppuun mesuissa esim. seuraavassa muodossa:

Rukoilemme Herraa, joka on kutsunut meidät julistamaan evankeliumia kaikille kansoille, että hän herättäisi keskuudessamme yhä uusia kutsumuksia pappeuteen, Jumalalle vihittyyn elämään, avioliittoon ja maallikoiden erilaisiin karimoihin tämän maailman keskellä. Me rukoilemme sinua.

Piispan ehdotus on, että tätä rukousta käytettäisiin hiippakuntajuhlasta aina riemuvuoden loppuun 6.1.2026.

KATT

Paavilta tulossa asiakirja Jeesuksen pyhän sydämen hartaudesta

Paavi Franciscus on ilmoittanut julkaisevansa syyskuussa asiakirjan, jonka aiheena on Jeesuksen pyhän sydämen hartaus. Asiakirjan avulla pyhä isä haluaa ”valaista kirkollisen uudistumisen tietä, mutta myös sanoa jotakin merkittävää maailmalle, joka näyttää kadottaneen sydämensä”.

Viime joulukuussa tuli kuluneeksi 350 vuotta siitä, kun pyhä Margareta Maria Alacoque sai ensimmäisen näkynsä Jeesuksen pyhästä sydäimestä. Paavi muistutti, että tuona päivänä monissa maissa ympäri maailmaa alkoi tämän hartauden juhla-kausi ja että juhlinta päättyy ensi vuoden 27. kesäkuuta. Tästä syystä paavi kertoi valmistelevansa ”asiakirjaa, joka kokoaa yhteen kirkon opetusviran aiempien tekstien arvokkaita pohdintoja ja sen pitkän historian, joka juontaa juurensa pyhistä kirjoituksis-

ta”, jotta tämä täynnä hengellistä kauneutta oleva hartaus saisi jälleen jalansijaa uskovi-en keskuudessa. Paavi Franciscus pyysi puheessaan uskovia liittymään hänen rukouksiinsa tämän valmisteluajan aikana.

Jeesuksen pyhän sydämen juhlapyhää vietetään kirkossa aina kolmantena perjantaina helluntain jälkeen. Tänä vuonna siis 7.6.2024.

KATT / Vatican News

Piispan tervehdys

Biskopens hälsning – The Bishop's Greeting

Rakkaat veljet ja sisaret Kristuksessa,

Neitsyt Marian taivaaseen ottamisen juhla lähestyy. Tämä päivä muistuttaa meitä siitä toivosta, että jos pysymme uskollisina Jeesukselle ja hänen evankeliumilleen, myös meillä on mahdollisuus päästä taivaan iloon.

Erityisesti tässä maailmassa, joka usein vaikuttaa niin hämmentyneeltä ja vastakkaiselta uskollemme, meidän tulee pitää kiinni toivostamme ja luottamuksestamme Jumalan lupauksiin. Olkoon tämä juhla meille rohkaisuksi ja lohduksi. Marian esimerkki ja taivaallinen väliintulo kantavat meitä matkallamme.

Aivan kuten Maria antoi Jumalan rakkauden täyttää itsensä tuodakseen sen muille Jeesuksen persoonassa, meidät on Suomessa kutsuttu tuomaan Jeesus muille rukouksen ja eukaristisen elämän seurauksena.

Olkaamme rohkeita julistamaan evankeliumia kaikille, jotka kohtaamme elämässämme. Hyvää juhlaa kaikille!

Siunatkoon teitä kaikkivaltias
Jumala, Isä ja Poika ja Pyhä Henki

+ Raimo
Helsingin piispa

Kära bröder och systrar i Kristus,

Högtiden för den saliga jungfru Marias upptagning till himmelen närmar sig. Denna dag påminner oss om hoppet om att förblir vi trogna mot Jesus och hans evangelium, har även vi möjlighet att få dela himlens glädje.

Särskilt i denna värld, som ofta verkar så förvirrad och motsatt vår tro, måste vi hålla fast vid vårt hopp och förtroende för Guds löften. Låt denna högtid vara en uppmuntran och tröst för oss. Marias exempel och himmelska förbön stödjer oss på vår resa.

Precis som Maria lät sig fyllas med Guds kärlek för att ge den vidare till andra i Jesu gestalt, är vi i Finland kallade att föra Jesus till andra genom bön och det eukaristiska livet.

Låt oss vara modiga i att förkunna evangeliet för alla vi möter i våra liv. Glad högtid till alla!

Må den allsmäktige Guden, Fadern, Sonen och den Helige Anden, välsigna er.

+ Raimo
Biskopen av Helsingfors

Dear Brothers and Sisters in Christ,

The Solemnity of the Assumption of the Blessed Virgin Mary is approaching. This day reminds us of the hope that if we remain faithful to Jesus and His Gospel, we too will have the opportunity to share in the joy of heaven.

Especially in this world, which often seems so confused and opposed to our faith, we must hold on to our hope and trust in God's promises. Let this feast be an encouragement and comfort to us. May the example and heavenly intercession of Mary support us on our journey.

Just as Mary allowed herself to be filled with God's love in order to bring it to others in the person of Jesus, we in Finland are called to bring Jesus to others through prayer and the Eucharistic life.

Let us be courageous in proclaiming the Gospel to everyone we meet in our lives. Wishing a happy Feast to everyone!

May almighty God bless you, the Father, the Son, and the Holy Spirit.

+ Raimo
Bishop of Helsinki

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2024 rukouksen apostolaatin palsta

11.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)

1L 1. Kun. 19:4-8
Ps. 34:2-3, 4-5, 6-7, 8-9. - 9b
2L Ef. 4:30-5:2
Ev. Joh. 6:41-51

Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, juhlapyhä

14.8. keskiviikko, illalla aaton messu

1L 1. Aikak. 15:3-4, 15-16, 16:1-2
Ps. 132:6-7, 9-10, 13-14. - 8
2L 1. Kor. 15:54-57
Ev. Luuk. 11:27-28

15.8. torstai, juhlapyhän messu

1L Ilm. 11:19a, 12:1-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11, 12, 16. - 10b
2L 1. Kor. 15:20-27a
Ev. Luuk. 1:39-56

18.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai (IV)

1L Sananl. 9:1-6
Ps. 34:2-3, 10-11, 12-13, 14-15. - 9b
2L Ef. 5:15-20
Ev. Joh. 6:51-58

25.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)

1L Joos. 24:1-2a, 15-17, 18b
Ps. 34:2-3, 16-17, 18-19, 20-21, 22-23. - 9b
2L Ef. 5:21-32
Ev. Joh. 6:60-69

1.9. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)

1L 5. Moos. 4:1-2, 6-8
Ps. 15:2-3a, 3bc-4ab, 5. - 1a
2L Jaak. 1:17-18, 21b-22, 27
Ev. Mark. 7:1-8, 14-15, 21-23

8.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)

1L Jes. 35:4-7a
Ps. 146:6c-7, 8-9a, 9bc-10. - 1b
2L Jaak. 2:1-5
Ev. Mark. 7:31-37

14.9. lauantai, Pyhän ristin ylentäminen, juhla

1L 4. Moos. 21:4b-9 tai 1L Fil. 2:6-11
Ps. 78:1-2, 34-35, 36-37, 38. - vrt. 7c
Ev. Joh. 3:13-17

15.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L Jes. 50:5-9a
Ps. 116:1-2, 3-4, 5-6, 8-9. - 9
2L Jaak. 2:14-18
Ev. Mark. 8:27-35

22.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai (I)

1L Viis. 2:12, 17-20
Ps. 54:3-4, 5, 6+8. - 6b
2L Jaak. 3:16-4:3
Ev. Mark. 9:30-37

29.9. kirkkovuoden 26. sunnuntai (II)

1L 4. Moos. 11:25-29
Ps. 19:8, 10, 12-13, 14. - 9a
2L Jaak. 5:1-6
Ev. Mark. 9:38-43, 45, 47-48

6.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)

1L 1. Moos. 2:18-24
Ps. 128:1-2, 3, 4-5a, 5b-6. - vrt. 5
2L Hepr. 2:9-11
Ev. Mark. 10:2-16 tai Mark. 10:2-12

Elokuussa rukoilemme, että poliittiset johtajat palvelisivat kansaansa, työskentelisivät kokonaisvaltaisen inhimillisen kehityksen ja yhteisen hyvän puolesta ja ottaisivat erityisesti huomioon köyhät ja työttömät.

”Todella inhimillisen poliittisen elämän aikaansaamiseksi ei mikään ole tärkeämpää kuin se, että edistetään oikeudenmukaisuuden, hyväntahtoisuuden ja yhteisen hyvän palvelemisen tajua sekä lujitetaan ihmisten perusvakaumuksia poliittisen yhteisön todellisesta luonteesta samoin kuin valtiollisen vallan päämäärästä, rajoista ja oikeasta käyttämisestä” (*Gaudium et spes*, 73).

Tiedämme, että tällainen tilanne ei ole mahdollinen, kun emme ole todella vapaita. Halusin tietää, mistä on lähtöisin sana ”itsenäisyys” suomen kielessä. Löysin, että itsenäisyys on johdettu adjektiivista itsenäinen. Sanojen pohjana on vanha suomalais-ugrilainen sana ”itse”. Tämän sanan alkuperäinen merkitys lienee ollut ”varjo” tai ”varjosielu”; tähän viittaavat ugrilaiskielten vastineiden merkitykset. Näkemystä tukee se, että aikoinaan ihmisen sielun on uskottu olevan hänen varjossaan ja varjo on siis edustanut ihmisen henkistä minää. Eli yli sata vuotta sitten Suomi taisteli saavuttaakseen oman vapaan sielun. Mielenkiintoinen kysymys on, mistä ihmiset tietävät, mitä merkitsee olla itsenäinen kansa. Kun katsomme Suomen aikaisempaa historiaa, täällä asuvilla ihmisillä ei ollut mahdollisuutta kokea itsenäisyyttä.

Suomi ei ollut itsenäinen, mutta oli olemassa unelma ja usko, että se on mahdollista. Jokaisella meistäkin on unelma, jonka haluaisimme toteutuvan. Meidän pitäisi olla kärsivällisiä. Monet aikaisemmat sukupolvet Suomessa eivät voineet sanoa, että niillä on oma valtio, mutta unelma siitä siirtyi eteenpäin ja tuli aika, jolloin se toteutui. Ehkä me emme näe, että unelmamme toteutuvat, mutta voitulla aika, kun kaikki meneekin niin kuin pitäisi mennä.

Rukoilemme Suomen puolesta samalla tavalla kuin rukoilemme kirkkomme puolesta, että kaikki menisi niin kuin Jumala haluaa.

Pyhä Maria Jumalanäiti, rukoile puolestamme.

Pyhä Henrik, rukoile puolestamme.

Autuas Hemming, rukoile puolestamme.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu

- Rukoilemme, että poliittiset johtajat palvelisivat kansaansa, työskentelisivät kokonaisvaltaisen inhimillisen kehityksen ja yhteisen hyvän puolesta ja ottaisivat erityisesti huomioon köyhät ja työttömät.

Augusti

- Vi ber att politiker i folkets tjänst verkar för allas utveckling, och speciellt uppmärksammar fattiga och arbetslösa.

Syyskuu

- Rukoilemme, että me kaikki kuulimme maan huudon, luonnonkatastrofien ja ilmastomuutoksen uhrien huudon, ja pitäisimme huolta maailmasta, jossa elämme.

September

- Vi ber att var och en i hjärtat hörsammar ropet från jorden och från offren för klimatförändringar och naturkatastrofer, genom att vi alla börjar vårda den värld vi lever i.

Eutanasia ei kunnioita jokaisen elämän ääretöntä arvokkuutta

Helsingin katolinen piispa Raimo Goyarrola ja Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispa Leo ovat laatineet eutanasiaa käsittelevän yhteisen mielipidekirjoituksen, joka julkaistiin Helsingin Sanomien Vieraskynä-osastossa torstaina 11.7.2024. Kirjoitus on ajankohtainen ja tärkeä kristillisen – ja samalla yleisinhimillisen – ihmiskäsityksen puolustus.

Ainutlaatuisia ihmiselämää on puolustettava erityisesti silloin, kun se on heikoimmillaan ja hauraimmillaan.

JOKAINEN IHMISELÄMÄ sikiämisestä luonnolliseen kuolemaan saakka on pyhä ja äärettömän arvokas, eikä kenelläkään ole oikeutta tuhota sitä.

Jokaisen ihmisen ääretön arvokkuus ei ole minkään yksittäisen ryhmän mielipide tai poliittinen tai edes uskonnollinen näkemys, vaan se nousee objektiivisesta todellisuudesta, jossa olemme ainutlaatuisia ihmispersoonia. Tämän tunnustaminen vapauttaa meidät rakentamaan yhteiskuntaa, jossa kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita ja jossa kaikilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet hyvän elämän tavoittelemiseen.

VIIME AIKONA tehtyjen mielipidekyselyjen mukaan merkittävä osa suomalaisista tukee eutanasian sallimista. Taustalla on ymmärrettävä halu välttää ylimääräistä kärsimystä ja taata kaikille ihmisille ”hyvä” kuolema.

Kärsimys ja kipu ei kuitenkaan koskaan poista jokaisen ihmisen arvokkuutta ja oikeutta elämään. Kirkkojemme opetus kannustaa aina puolustamaan ihmiselämää, erityisesti sen ollessa heikoimmillaan ja hauraimmillaan. On turha yrittää hämärtää eutanasian tosiasiallista merkitystä: sen tarkoitus on tietyn ehdoin aiheuttaa ihmisen enneaikainen kuolema.

Eutanasiaa on mahdotonta hyväksyä lääketieteen etiikankaan valossa. Lääkärit on kutsuttu palvelemaan ihmisyyttä

ja kunnioittamaan elämää. Ihmiselämän suora tai epäsuora päättäminen ei voi olla lääketieteellisen toiminnan tavoite. Koskaan aiemmin ei lääketieteellä ole ollut niin hyviä keinoja lievittää kuolevien ihmisten kärsimystä kuin nykyään. Lääkitys auttaa useimpiin kiputiloihin, ja äärimmäisissä tapauksissa kuolevien potilaiden tietoisuuden tasoa voidaan alentaa niin, etteivät he tunne sietämätöntä kipua. Lääkärin tehtävä on ylläpitää elämää, ei tappaa ihmisiä. Lääkärijärjestökään eivät pidä eutanasiaa hoitona.

LÄÄKETIETEELLINEN ratkaisu kuolemaa lähestyvän potilaan kohtaamiseen on kokonaisvaltainen palliatiivinen hoito. Ihminen on psykosomaattinen kokonaisuus, ja Suomessa se otetaan jo hyvin huomioon palliatiivisessa hoidossa.

Tutkimusten mukaan eutanasiaa toivotaan ennen kaikkea psyykkisten, hengellisten ja henkisten syiden vuoksi. Kuoleman lähestyessä koetaan monenlaisia tunteita, myös ahdistusta, syyllisyyttä ja avuttomuutta. Ratkaisu tähän ei ole potilaan elämän lopettaminen vaan hänen psyykkisten, henkisten ja hengellisten tarpeidensa kohtaaminen. Kuuntelu ja keskustelu ovat tärkeitä lääkkeitä, jotka vielä liian usein unohtuvat.

Yhteiskunnissa, joissa eutanasia on aluksi tarkasti rajattuna sallittu, sen käyttö on vähitellen laajentunut koskemaan

yhä laajempia ihmisryhmiä. Jos ihmiselämän mittaamaton arvo ja koskemattomuus kyseenalaistetaan poikkeustilanteissa, se voi hämärtää käsitystämme ihmisarvosta. Samalla se voi johtaa yhteiskunnan eriarvoistumiseen, kun ihmisyydestä tulee määrittelykysymys.

On pohdittava vanhuuden ja sairauden paikkaa yhteiskunnassamme. Länsimainen käsitys kehosta painottaa nuoruutta, kauneutta, kuluttamista ja tehokkuutta. Onko keho hyödytön, jos se ei enää voi palvella näitä arvoja? Näkeekö yhteiskuntamme vanhuuden, haurauden tai heikkouden tehotomuuden synonyymeinä?

Oikeusvaltion ei pidä laillistaa kuoleman tuottamista sellaisten näkemysten perusteella, jotka nousevat subjektiivisista kivun ja kärsimyksen kokemuksista.

PUOLUSTAMME ihmiselämän pyhyttä ja sen ääretöntä arvokkuutta. Tuemme voimassa olevia lakeja ja nykylääketiedettä, jotka takaavat potilaalle asianmukaisen ja riittävän hoidon myös elämän loppuvaiheessa. Ne palvelevat varauksetta ihmisyyttä ja kunnioittavat jokaista ihmiselämää.

Tuemme pyrkimyksiä rakentaa oikeudenmukaista ja elämää kunnioittavaa yhteiskuntaa, jossa ihminen ei ole pelkkä numero, vaan ainutlaatuinen, koskematon persoona. Sellaisina meitä on myös kohdeltava, aina luonnolliseen kuolemaamme asti.

Piispa Raimo ja arkkipiispa Leo

Pyhä isä: Olympialaiset ovat mahdollisuus rauhan solmimiseen

Sunnuntaisen Angelus-puheensa lopussa 21.7.2024 paavi Franciscus muistutti vanhasta olympiaperinteestä, jonka mukaan olympialaisten ajaksi solmitaan tulitauko. Sotimisen sijaan nyt olisi hyvä mahdollisuus pyrkiä rauhaan. Kyseisellä viikolla olivat myös kohua aiheuttaneet olympialaisten avajaiset Pariisissa.

Lepo ja myötätunto kuuluvat yhteen

Angelus-puheessaan paavi Franciscus huomautti, että päivän evankeliumissa Jeesus yhdistää levon ja myötätunnon toisiinsa. Jeesus sanoo opetuslapsilleen: "Lähtekää mukaani johonkin yksinäiseen paikkaan, niin saatte vähän levähtää." (Mark. 6:31.) Kun Jeesus ja opetuslapset sitten lähtevät muualle, suuri kansanjoukko kuitenkin löytää heidät, ja ihmiset anovat Jeesukselta apua. Silloin Jeesuksen "tuli heitä sääli" (Mark. 6:34).

Varokaa "suorittamisen diktatuuria!"

Paavi opetti, että usein juuri kiireisinä, väsyneinä ja varattuina meidän on vaikea tun-

tea sääliä ja myötätuntoa toisia kohtaan. Teemme koko ajan kaikenlaista ja tarkkailemme tuloksiamme. Tällöin menetämme katseemme siitä, mikä on todella olennaista. Meistä tulee ruumiillisesti ja hengellisesti uupuneita. Mielitämme kuluttaa tekevämmien töiden lista ja vaatimattomat saavutukset. Paavi painotti, että meistä saattaa tässä tilanteessa tulla "kiireen vankeja". Meidän tulee varoa "suorittamisen diktatuuria", paavi korosti.

Tällainen tekemisen kulttuuri saattaa uhata niin yhteiskuntaa, kirkkoa kuin myös perheitä, joissa vanhemmat työskentelevät niin paljon, että heillä ei ole aikaa omille lapsilleen.

Myötätuntoinen katse syntyy levosta

Yksinäisyyteen ja lepoon hakeutuminen ei tarkoita pakoa tästä maailmasta. "Vain, jos me opimme lepäämään, voimme myös tuntea myötätuntoa ja sääliä toisiimme kohtaan", paavi Franciscus opetti. Jos sydämemme ei ole ahdistunut suorittamisesta ja tehtävistä, voimme luoda toisiin ihmisiin katseen, jossa on rakkautta, sääliä ja myötätuntoa.

Rakastava ja säälivä katse, joka Jeesuksella on, tulee levollisesta sydäimestä. Paavi

saarnasi, että meillä voi olla tuo Jeesuksen rakastava ja myötätuntoinen katse vain, jos sydämemme ei ole suorittamisesta johtuvan ahdistuksen kuluttama. Samoin säälivä katse edellyttää, että osaamme pysähtyä lepäämään ja ottamaan vastaan Jumalan armon hiljaisessa adoraatiossa. Puheensa lopussa paavi kysyi, oletko sinä kykenevä levähtämään pieneksi hetkeksi.

Olympialaiset alkoivat kyseisellä viikolla

Puheensa päätteeksi paavi huomautti, että Pariisin olympialaiset alkavat sillä viikolla. Paavi toivoi, että muinainen perinne, jonka mukaan olympialaisten ajaksi lopetetaan sotiminen, voisi toteutua myös nykyaikana. Paavi muistutti sodista, joita käydään Ukrainassa, Palestiinassa, Israelissa ja Myanmarissa sekä monissa muissakin paikoissa. "Sota on aina tappio", hän totesi.

Paavi totesi, että urheilulla on suuri sosiaalinen voima ja se voi rauhanomaisesti sitoa kansoja yhteen. Hän toivoi, että olympialaiset voisivat herättää meissä todellisen toivon kansojen välisestä rauhasta. ■

Juho Sankamo / Vatican News / KATT

Vatican Media

Paavi kannustaa lukemaan: Kirjallisuus kasvattaa sydäntä ja mieltä

Paavi Franciscus on kirjoittanut lukemaan kannustavan kirjeen pappiskandidaateille mutta myös pastoraalityöntekijöille ja kaikille kristityille korostaakseen romaanien ja runojen lukemisen merkitystä osana jokaisen ihmisen henkilökohtaista kypsymistä. Hänen mukaansa kirjat avaavat uusia sisäisiä tiloja ja auttavat kohtaamaan elämää ja ymmärtämään toisia.

Hyvä kirja avaa mielen, stimuloi sydäntä ja valmistaa meitä elämään. Näin kirjoittaa paavi Franciscus kirjeessään tuleville papeille, tosin hän mainitsee kirjeensä alussa, että se on oikeastaan tarkoitettu

myös kaikille pastoraalista työtä tekeville ja miksei kaikille kristityille. Kaikki he voivat arvostaa "romaanien ja runojen lukemista osana henkilökohtaista kypsymistä".

Kirjeellään kirjallisuuden roolista kasvatuksessa, joka julkaistiin sunnuntaina 4. elokuuta, paavi Franciscus haluaa uudistaa rakkautta lukemiseen. Hän ehdottaa "radikaalia suunnanmuutosta" myös pappeuteen valmistautuvien koulutuksessa, jotta kirjallisten teosten lukemiselle annettaisiin enemmän tilaa. Kirjallisuus voi hänen mukaansa kasvattaa pappien sydämiä ja mieltä "vapaaseen ja nöyrään järjen käyttöön" ja "hedelmälliseen inhimillisten kielten moninaisuuden tunnustamiseen," laajentaen siten inhimillistä herkkyyttä ja johtaa suurempaan hengelliseen aivoimuteen.

Lisäksi uskovien, erityisesti pappien, tehtävä on koskettaa nykyajan ihmisten sy-

dämiä niin, että he voivat herkistyä ja avautua Herran Jeesuksen julistukselle, ja tässä kaikessa "kirjallisuuden ja runouden tarjoama panos on verrattoman arvokas".

Lukemisen hyödylliset vaikutukset

Kirjeessään pyhä isä korostaa ensin hyvän kirjan hyödyllisiä vaikutuksia. Kirjat voivat "tarjota keitaan, joka pitää meidät poissa muista vähemmän terveellisistä valinnoista". Samoin "uupumuksen, vihan, pettymyksen tai epäonnistumisen hetkillä, jolloin edes rukous ei auta löytämään sisäistä rauhaa", kirjallisuus voi auttaa meitä selviytymään vaikeista hetkistä ja löytämään mielenrauhan.

Ennen nykyistä jatkuvaa altistumista sosiaaliselle medialle, matkapuhelimille ja muille laitteille ihmiset omistivat paljon

”Paavin mukaan kirjallisuus tarjoaa pääsyn ihmiskulttuurin sydämeen ja vieläpä jokaisen yksilön sydämeen. Se liittyy myös siihen, mitä kukin meistä toivoo elämältä, ja tulee intiimiin suhteeseen konkreettisen olemassaolomme ja kaikkien sen jännitteiden, toiveiden ja merkitysten kanssa.”

enemmän aikaa lukemiselle, paavi huomauttaa ja toteaa, että audiovisuaalisessa tuotteessa, vaikka se olisi täydellisempi, "aika kertomuksen rikastuttamiseen tai sen merkityksen tutkimiseen on yleensä melko rajallinen", kun taas kirjaa lukiessa lukija itse on paljon aktiivisempi. Kirjallinen teos on "elävä ja aina hedelmällinen teksti".

Todellisuudessa käy niin, että lukiessaan lukija rikastuu siitä, mitä saa kirjoittajalta, ja tämä mahdollistaa hänen oman persoonallisuutensa rikkauden kukoistamisen.

Ajan omistaminen kirjallisuudelle

Paavin mielestä on ollut myönteistä kuulua, että myös "joissakin pappisseminaareissa on reagoitu 'ruutujen' sekä myrkyllisten, pinnallisten ja väkivaltaisten valeuutisten pakkomielleeseen omistamalla aikaa ja huomiota kirjallisuudelle", lukemalla ja keskustelemalla sekä uusista että vanhoista kirjoista. "Niillä on paljon sanottavaa", paavi Franciscus myöntää ja toteaa, että yleensä vihkimykseen valmistautuvilla ei ole tarpeeksi aikaa omistautua kirjallisuudelle, jota joskus pidetään "pienempänä taiteena", jonka ei välttämättä tarvitse kuulua tulevien pappien koulutukseen ja heidän valmistautumiseensa pastoraaliseen työhön.

"Tällainen lähestymistapa on epäterve", pyhä isä huomauttaa, ja se voi johtaa "tulevien pappien vakavaan henkiseen ja hengelliseen köyhtymiseen". Paavin mukaan kirjallisuus tarjoaa pääsyn ihmiskulttuurin sydämeen ja vieläpä jokaisen yksilön sydämeen. Se liittyy myös siihen, mitä kukin meistä toivoo elämältä, ja tulee intiimiin suhteeseen konkreettisen olemassaolom-

me ja kaikkien sen jännitteiden, toiveiden ja merkitysten kanssa.

Kohtaaminen Jeesuksen kanssa

Jotta "voitaisiin vastata riittävästi monien ihmisten Jumala-janoon ja jotta he eivät yrittäisi tyydyttää sitä vieraannuttavilla ratkaisuilla tai ruumiittomalla Jeesuksella", uskovien ja pappien on julistaessaan evankeliumia pyrittävä siihen, että "kaikki voisivat kohdata lihaksi tulleen Jeesuksen Kristuksen, hänet, joka tuli ihmiseksi ja historiaksi". Ei pidä koskaan menettää näkyvistä Jeesuksen Kristuksen "lihaa", paavi suosittelee, "sitä lihaa, joka on täynnä intohimoja, tunteita ja tuntemuksia, sanoja, jotka haastavat ja lohduttavat, käsiä, jotka koskettavat ja parantavat, katseita, jotka vapauttavat ja rohkaisevat, lihaa, joka on täynnä vieraanvaraisuutta, anteeksiantoa, suuttumusta, rohkeutta, pelottomuutta; toisin sanoen rakkautta".

Tästä syystä paavi Franciscus korostaa, että "tutustuminen kirjallisuuteen voi tehdä tulevista papeista, kaikista pastoraalityöntekijöistä ja kaikista kristityistä entistä herkempiä tunnistamaan Herran Jeesuksen täyden ihmisyyden, jossa hänen jumaluutensa on täysin läsnä".

KATT / Vatican News (Tiziana Campisi)

– Paavi Franciscuksen kirje on luettavissa monilla eri kielillä Vatikaanin verkkosivuilla.

UUTUUKSIA

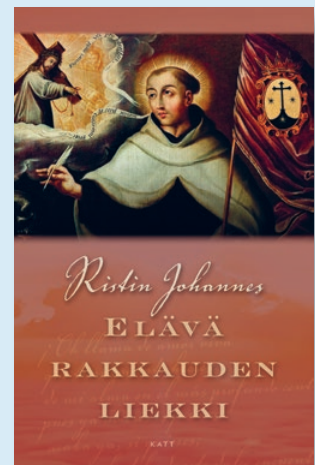

Uskonopin virasto

DIGNITAS INFINITA Ihmisen arvokkuudesta

Uskonopin viraston julistus käsittelee ihmisen arvokkuutta ja sen vakavia loukkauksia nykyaikana. Kirkko julistaa kaikkien ihmisten yhtäläistä arvokkuutta riippumatta heidän elämäntilanteestaan tai ominaisuuksistaan. Ihmisen arvokkuus johtuu Luojan rakkaudesta.

KATT, nid. 73 sivua, hinta 10,-

Ristin Johannes ELÄVÄ RAKKAUDEN LIEKKI

Hänen viimeinen kirjansa ei ole vain kirja kontemplaatiosta, vaan se on jo itse kontemplaatiota. Se kuvaa kristityn elämän maanpäällistä täydellisyyttä, jossa enää vain ohut verho erottaa hänet taivaallisesta täyttymyksestä eli autuaaksi tekevästä Jumalan näkemisestä.

KATT, nid. 192 sivua, hinta 22,-

katolinenkirjakauppa.net

Paavi kannusti nuoria olemaan kuin Maria: Julistakaa Kristusta elämällänne

Paavi Franciscus lähetti elokuun alussa pidettyjen Medjugorjen 35. nuorisofestivaalien osallistujille viestin. Siinä hän kannusti nuoria pohtimaan tämän vuoden festivaalien teemaa ”Maria on valinnut hyvän osan” (Luuk. 10:42) ja antoi heille muutaman neuvon ”hengellistä kasvuaanne ja kirkkoon ja maailmaan sitoutumistanne varten”.

Viitaten Martan, Lasarusen ja Marian sisaren, kertomukseen, paavi muistutti, että ”aidon opetuslapsen lähestymistapa on kuunnella Herran sanaa”. Niinpä Marttakin ”istuutui [Herran] jalkojen juureen kuunnellakseen häntä ja valitsi näin paremman osan, jota ei oteta häneltä pois”.

Samoin pyhä isä nosti esiin Neitsyt Marian esimerkin: ”Jumala tuli tämän nuor-

ren tytön kotiin ja puhui hänelle. [Maria] otti Jumalan sanan sydämeensä ja osallistui hänen suunnitelmaansa. Hän oli valmis, kun Jumala lähetti Poikansa. Hän oli hiljaa läsnä ristin juurella, kun Jeesus, Jumalan Poika ja hänen Poikansa, lunasti maailman. Hän seurasi apostoleja helluntaina, kun

kirkko syntyi Pyhässä Hengessä. Antamalla Jumalan sanan tulla sydämeensä, Neitsyt Maria toteutti uskollisesti ja huolellisesti tehtävänsä. Hänkin valitsi parhaan osan: Herran Jeesuksen.”

Paavi totesi: ”Samalla tavalla, rakkaat ystävät, teidät on kutsuttu tulemaan aidoiksi

Kristuksen opetuslapsiksi. Pysykää Mestarin läsnäolossa ja mietiskelkää Jumalan sanaa. Antakaa sen valaista mieltänne ja sydäntänne, jotta voisitte löytää ja tehdä yhteistyötä Isän suunnitelman kanssa, joka hänellä on kullekin teistä. Tästä syystä rohkaisen teitä luomaan läheisen suhteen evankeliumiin ja pitämään sen aina mukanaan, jotta se toimisi kompassina, joka osoittaa tien, jota seurata. Lukemalla sitä opitte tuntemaan Kristuksen, joka on ”Jumalan ihmiseksi tullut Poika” ja ”Isän täydellinen, ylittämätön, ainosyntyinen Sana. Hänessä

Isä sanoo kaiken, eikä muuta sanaa ole olemassakaan" (KKK 65). ... "Vahvistakaa itseänne myös sovituksen ja eukaristian sakramentaalisen armon voimalla ja vierailkaa Herran luona eukaristisessa palvonnassa (adoraatiossa), jossa 'sydän kohtaa sydämen'."

Lopuksi paavi vielä kannusti nuoria: "Teidän on oltava rohkeita puhumaan Kristuksesta perheissänne, koulu- ja työympäristöissänne sekä vapaa-ajallanne. Julistakaa häntä ennen kaikkea elämälänne. Tehkää Kristuksen läsnäolo näkyväksi omassa olemisessänne, jokapäiväisessä sitoutumisessänne ja seurattessanne evankeliumia johdonmukaisesti kaikissa päätöksissänne." ... "Uskon jokaisen teistä Marian, kirkon äidin, haltuun, jotta hän voisi rukoilla teille voimaa ja viisautta puhua Jumalan kanssa ja Jumalasta. Kannustakoon hänen esimerkkinsä teitä olemaan toivon, rakkauten ja rauhan sanansaattajia maailmassa. Lopuksi pyydän myös teitä rukoilemaan puolestani."

Bosnia ja Herzegovinassa sijaitseva Medjugorje on kasvanut merkittäväksi, varsinkin nuorten suosimaksi pyhiinvaelluspaikaksi aina ensimmäisten sieltä raportoitujen Neitsyt Marian ilmestyksiksi väitettyjen tapahtumien jälkeen, jotka alkoivat jo vuonna 1981. Ensimmäisiä ja myöhempiä säännöllisiä ilmestyksiä on tutkittu jo useita kertoja ja niiden aitoutta tutkitaan edelleen. Kirkko ei siis toistaiseksi ole hyväksynyt eikä hylännyt niitä.

Vuonna 2019 paavi Franciscus kuitenkin salli virallisten kirkollisten pyhiinvaellusten järjestämisen Medjugorjeen. Vatikaanin mukaan syy tähän oli pelkästään sielunhoidollinen, sillä monet ihmiset ovat saaneet Medjugorjessa runsaasti armon hedelmiä, eikä päätös kerro vielä mitään ilmestysten aitoudesta. ☉

– Koko viesti luettavissa täällä: <https://www.medjugorje.hr/en/news/message-from-pope-francis-to-the-participants-of-the-youth-festival-medjugorje-august-1-6-2024,13819.html>

KATT / Vatican News / medjugorje.hr

Ei palveltavaksi vaan palvelemaan

Marko Pitkäniemestä pysyvä diakoni

Kesäkuun ensimmäisenä päivänä vietettiin kesäisessä Helsingissä harvinaislaatuista juhlaa, kun piispa Raimo Goyarrola vihki diakoniksi Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan monivuotisen urkurin ja sakaristonhoitajan sekä pääkaupunkiseudun ruotsinkielisten lasten tunnollisen uskononopettajan Marko Pitkäniemen. Messuvierasjoukko oli suuri ja ekumeeninen, ja niin Markus Mäkelän johtama Verbi Dei Sono -kuoro, urkurina toiminut Pilvi Listo kuin myös messussa laulanut Anna-Katarina Schatzl kaunistivat kaikki omalla taidollaan juhlaliturgian kulkua. Juhla jatkui messun jälkeen kirkon pihalla ja seurakuntasalissa. Onnittelijoista ei ollut pulaa.

Marko Pitkäniemi on vasta neljäs Helsingin hiippakunnassa toiminut pysyvä diakoni. Aikaisemmat ja jo edesmenneet

pysyvät diakonit ovat olleet Pentti Laukama, vihitty diakoniksi 23.8.1981, Christian Hellström, 5.11.1989, ja Krister Korpela, 21.11.1999.

Diakonin vihkimys ja tehtävä

Pysyvän diakonin vihkimys aivan niin kuin papputeenkin tähtäävä diakonin vihkimys muodostavat kumpikin ensimmäisen asteen kolmiasteisesta vihkimyksen sakramentista: diakoni – pappi – piispa. Katekismuksen mukaan ”nämä kolme astetta – pappuden asteet (piispuus ja pappeus) ja palvelemisen aste (diakonaatti) – annetaan sakramentaalisessa aktissa, jota kutsutaan vihkimykseksi, eli vihkimyksen sakramentiksi” (KKK 1554). Niin kuin pappien ja piispojenkin tapauksessa, vihkimyksen sakramentti

painaa myös diakoneihin *"sinetin*, character, jota mikään ei voi hävittää, ja se muovaa heidät Kristuksen kaltaisiksi, joka on tullut kaikkien 'diakoniksi' eli palvelijaksi" (KKK 1570).

Tämän hierarkian "alemmalla asteella ovat diakonit, joille toimitetaan käten päällepaneminen 'ei pappetta, vaan palvelemista varten'" (KKK 1569). "Diakonien tehtävä on avustaa piispaa ja pappeja jumalallisten salaisuuksien, ennen kaikkea eukaristian vietsossa, jakaa kommuuniota, avustaa avioliiton solmimisessa ja siunata vihkipari, julistaa ja saarnata evankeliumia, johtaa hautaamisia ja omistautua erilaisiin karitatiivisiin palvelutehtäviin" (KKK 1570).

Näitä tehtäviä jokaisessa seurakunnassa kyllä riittää. Uuden diakonin kalenteriin onkin tullut jo monia merkintöjä. Vihkimyksestä huolimatta diakoni Marko jatkaa aikaisempia tehtäviään siinä määrin kuin on mahdollista. Joskus se tarkoittaa sitä, että messussa urkujen soittaminen hetkeksi taukoaa, kun diakoni siirtyy urkupalvelulta alttarin eteen jakamaan pyhää kommuuniota diakonin stolaan pukeutuneena. Piispa Raimo on nimittänyt hänet nyt viideksi vuodeksi katedraaliseurakunnan diakoniksi ja myös hiippakunnan lähetyksiasioiden hoitajaksi, tehtävään, jota isä Tri Nguyen on jo vuosia hoitanut.

Onnea uudelle diakonille!

Marko Tervaportti

Toivon pyhiinvaeltajien pyhä vuosi 2025

Paavi Franciscus on julistanut vuoden 2025 riemuvuodeksi seuraten pitkäaikaista kirkon traditiota. Riemuvuoden julistamisbullassa *Spes non confundit* (Eikä toivo ole turha) pyhä isä esittelee alkavaa riemuvuotta ja korostaa sen olevan jatkumoa kirkon aikaisemmista sekä tavanomaisista että erityisistä pyhistä vuosista. Riemuvuosi alkaa ja päättyy Roomassa 24.12.2024–6.1.2026. Hiipakunnissa sitä vietetään 29.12.2024–28.12.2025. Näin paavi kirjoittaa (SNC, 5–6):

Pyhiinvaellus on tietenkin kaikkien riemuvuoden tapahtumien peruselementti. Matkalle lähtö on tyypillistä sille, joka etsii elämän merkitystä. Pyhiinvaellus jalkaisin on suuri apu hiljaisuuden, vaivannon, elämässä olennaisten asioiden arvon uudelleen löytämiseksi. Tulevana vuonna *toivon pyhiinvaeltajat* varmasti kulkevat vanhoja ja uudempiakin reittejä kokeakseen riemuvuoden täysin. Roomassa on perinteisten katakombeihin ja ”seitsemään kirkkoon” tehtävien pyhiinvaellusten ohella muitakin uskon matkareittejä. Matkustaminen maasta toiseen, ikään kuin rajat olisi voitettu, ja siirtyminen kaupungista toiseen luomakuntaa ja taideteoksia ihailleen auttaa meitä arvostamaan erilaisia kokemuksia ja kulttuureja, kantamaan sisimmässämme kauneutta, joka rukouksessa johtaa kiittämään Jumalaa hänen ihmeellisistä teoistaan. Riemuvuoden kirkot pyhiinvaellusreittien varrella ja Roomassa voivat olla hengellisiä keitaita ja lepopaikkoja uskon pyhiinvaelluksella; niissä voimme juoda toivon lähteestä ennen kaikkea vastaanottamalla parannuksen sakramentin, joka on aidon kääntymystien olennainen lähtökohhta. Paikalliskirkoissa on erityisesti huolehdittava siitä, että pappeja ja uskovia valmis-

tetaan viettämään ripin sakramenttia ja että mahdollisuus yksityisriippiin on helposti saatavilla. ...

PYHÄ VUOSI 2025 kuuluu aiempien armon tapahtumien jatkumoon. Viimeisenä tavallisena riemuvuotena [2000] oli kulunut kaksituhatta vuotta Jeesuksen Kristuksen syntymästä. 13. maaliskuuta 2015 julistin ylimääräisen riemuvuoden, jonka tarkoitus oli tuoda ilmi ja auttaa ihmisiä kohtaamaan ”Jumalan laupiaat kasvot” [vrt. bulla *Misericordiae Vultus* laupeuden ylimääräisen riemuvuoden julistamiseksi, 1–3], evankeliumin ydinsanoma jokaiselle ihmiselle kaikkina aikoina ja kaikkialla. Nyt on tullut

uuden riemuvuoden aika: jälleen kerran pyhä ovi avataan ja kaikkia kutsutaan kokemaan elävästi Jumalan rakkaus, joka herättää sydämessä varman toivon pelastuksesta Kristuksessa. Pyhä vuosi ohjaa myös askeleitamme kohti toista kaikille kristityille perustavalaatuista ajankohtaa: 2033 on kulunut kaksituhatta vuotta lunastuksesta, jonka Herra Jeesus toteutti kärsimisellään, kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan. Edessämme on siis suurten etappien leimaama matka; niissä Jumalan armo kulkee hänen kansansa edellä ja rinnalla sen vaeltaessa eteenpäin palavana uskossa, innokkaana lähimmäisenrakkaudessa ja kestävässä toivossa (vrt. 1. Tess. 1:3).

TÄMÄN SUUREN TRADITION tukena ja varmana siitä, että riemuvuosi on koko kirkolle elävä kokemus armosta ja toivosta, määrään täten, että Pietarinkirkon pyhä ovi Vatikaanissa avataan 24. joulukuuta 2024; siitä alkaa tämä tavallinen riemuvuosi. Seuraavana sunnuntaina 29. joulukuuta 2024 avaan pyhän oven katedraalissani, Lateraanibasilikassa, joka 9. marraskuuta tänä vuonna viettää vihkimisensä 1700-vuotisjuhlaa. Tammikuun 1. päivänä 2025, Pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapyhänä, avataan paavillisen Santa Maria Maggiore -basilikan pyhä ovi. Sunnuntaina 5. tammikuuta 2025 avataan pyhä ovi paavillisessa Pyhän Paavalin basilikassa muurien ulkopuolella. Kolme viikoksi mainittua pyhää ovea suljetaan sunnuntaina 28. joulukuuta 2025.

LISÄKSI MÄÄRÄÄN, että sunnuntaina 29. joulukuuta 2024 jokaisessa katedraalissa ja rinnakkaiskatedraalissa hiippakuntien piispat viettävät pyhää messua riemuvuoden juhlallisen avaamisen johdosta, käyttäen sitä varten erikseen annettavaa rituaalia. Rinnakkaiskatedraalien vietoissa piispan paikan voi ottaa asianmukaisesti nimetty delegaatti. Pyhiinvaellus, joka lähtee liikkeelle *collectiota* varten valitusta kirkosta ja kulkee katedraaliin, on merkki siitä toivon matkasta, joka Jumalan sanan valaisemana yhdistää kaikki uskovat. Tuon pyhiinvaelluksen aikana voidaan lukea otteita tästä asiakirjasta sekä julistus riemuvuoden aineesta, jonka voi saada edellä mainitussa paikalliskirkkojen pyhän vuoden vieton rituaalissa annettavien ohjeiden mukaan. Pyhä vuosi päättyy paikalliskirkkoissa sunnuntaina 28. joulukuuta 2025; pyhän vuoden aikana on huolehdyttävä siitä, että Jumalan kansa voi täysin osallistua ja vastaanottaa niin toivon sanoman Jumalan armosta kuin sen vaikuttavuuden osoittavat merkitkin.

Tavallinen riemuvuosi päättyy Pietarinkirkon pyhän oven sulkemiseen Vatikaanissa 6. tammikuuta 2026, Herran ilmestymisen juhlapyhänä. Valaiskoon kristillisen toivon valo pyhän vuoden aikana jokaisen ihmisen, kaikille osoitettuna sanomana Jumalan rakkaudesta! Ja todistakoon kirkko uskollisesti tästä sanomasta kaikkialla maailmassa! ■

KATT / vatican.va

Mikä ihmeen riemuvuosi?

Kirkon perinteessä pyhä vuosi tai riemuvuosi on suuri hengellinen ajanjakso. Se on synneistä ja niiden rangaistuksista vapautumisen vuosi, sovinnon vuosi vihollisten välillä, kääntymyksen ja sovituksen sakramentin vastaanottamisen vuosi, ja näin ollen myös solidaarisuuden, toivon, oikeudenmukaisuuden ja sitoutumisen vuosi palvella Jumalaa ilolla ja rauhassa veljemme ja sisartemme kanssa. Riemuvuosi on ennen kaikkea Kristuksen vuosi, hänen, joka tuo elämän ja armon ihmiskunnalle.

Riemuvuoden alkuperä juontaa juurensa Raamatun ajoista. Mooseksen laki määrääsi juutalaisille erityisen vuoden: "Pyhittäkää viideskymmenes vuosi ja julistakaa maanne kaikille asukkaille yleinen omistusoikeuksien palautus. Se vuosi on riemuvuosi. Silloin jokainen maansa menettänyt saa sen jälleen haltuunsa ja jokainen orjaksi myyty saa palata sukunsa luo. Viettäkö riemuvuotta joka viideskymmenes vuosi. Älkää silloin kylväkö älkääkö korjatko peltoon itsestään kasvanutta viljaa älkääkö kerätkö hoitamattomiin köynnöksiin kasvaneita rypäleitä, sillä se vuosi on riemuvuosi, jonka tulee olla teille pyhä. Syökää vain sitä, mitä maa itsestään tuottaa" (3. Moos. 25:10-13).

Tämä erityinen vuosi ilmoitettiin oinaansarvella, jota kutsuttiin hepreaksi yobeliksi, ja siitä juontuu sana "jubilaum" (riemuvuosi). Vuoden juhlintaan kuului myös maan palauttaminen alkuperäisille omistajilleen, velkojen anteeksianto, orjien vapauttaminen ja maan jättäminen kesannolle. Uudessa testamentissa Jeesus esittää itsensä henkilönä, joka tuo vanhan riemuvuoden täyttymykseen, koska hän on tullut "julistamaan Herran riemuvuotta" (Jesaja 61:1-2).

Katolisessa kirkossa ensimmäisen varsinaisen riemuvuoden julisti paavi Bonifatius VII vuodeksi 1300. Riemuvuoden kokemuksista ja hyvistä hedelmistä johtuen paavi ilmoitti pian, että vuosi on samalla "kaikkien syntien anteeksiannon vuosi" ja että samanlainen vuosi pitäisi järjestää joka sadas vuosi. Pian kuitenkin päädyttiin jo käytäntöön, että riemuvuosia pidettäisiinkin 50 vuoden välein, sitten 33 vuoden välein muistona Jeesuksen maanpäällisen elämän kestosta. Vuodesta 1400 alkaen riemuvuosia on ollut pääsääntöisesti 25 vuoden välein. Joskus paavit ovat julistaneet myös erityisiä riemuvuosia, esimerkiksi vuonna 1933 vietettiin riemuvuotta muistona Vapahtajan kuoleman 1900. vuodesta ja 2016 laupeuden riemuvuotta. Paavi Franciscus ehti myös jo ilmoittaa, että vuonna 2033 vietetään samoin kuin sata vuotta aiemmin riemuvuotta, koska silloin on kulunut 2000 vuotta "lunastuksesta, jonka Herra Jeesus toteutti kärsimisellään, kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan".

PYHÄ OVI

Pyhä ovi on erityinen ovi ensi sijassa Rooman neljässä suuressa basilikassa - Pietarinkirkossa, Lateraanikirkossa, Pyhän Paavalin basilikassa ja Santa Maria Maggiore -basilikassa -, tosin muissakin keskeisissä kirkkoissa voi olla vastaavanlaisia pyhiä ovia. Nämä ovet ovat normaalisti suljettuina ja avataan vain riemuvuosina erityisen juhlallisesti. Pyhästä ovesta kulkeminen symboloi siirtymistä synnistä armoon. Tavanomaisten ehtojen täyttyessä (rippi, kommuunio ja pyhän isä tarkoitusten puolesta rukoileminen) pyhän oven läpi käyminen voi myös tuottaa uskovalle täydellisen aineen.

Tulevana riemuvuonna paavi on halunnut korostaa vanhaa tapaa ja kutsuu kaikkia "toivon pyhiinvaeltajia" juuri Roomaan, jonne jo keskiajalla vaelsi satoja tuhansia uskovia. Siksi Vatikaanin antaman selvennyksen mukaan pyhät ovet avataan vain Rooman neljässä suuressa basilikassa ja yhdessä vanhassa. Laupeuden riemuvuonna 2016 pyhiä ovia avattiin paljon laajemmin eri puolilla maailmaa. Selvennyksen mukaan hiippakunnissa on kuitenkin pidettävä huoli riemuvuoden hengellisten aarteiden saavutettavuudesta muilla tavoin: pyhiinvaelluksin, vierailuilla pyhissä paikoissa, laupeudentöin ja katumusta tekemällä. Lisätietoa saadaan myöhemmin, kun hiippakuntien ja seurakuntien ohjelmat riemuvuotta varten alkavat selkiytyä.

Roomassa on valmistauduttu pyhiinvaeltajien tulvaan, ja esimerkiksi tammi-helmikuun vaihteessa järjestetään yhteinen pohjoismaainen pyhiinvaellus Roomaan. Matkat ja majoitukset ovat näillä näkymin jokaisen pyhiinvaeltajan omalla vastuulla, mutta yhteinen pyhiinvaellusohjelma on kolmipäiväinen: 1.-3.2.2025. Lisätietoja saadaan myöhemmin. ■

Jerusalemin Pyhän Haudan ritarikunnan investituura Oslossa

Oslossa vietettiin 21.–23.6.2024 Jerusalemin Pyhän Haudan ritarikunnan yhteispohjoismaista investituuraa. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Pohjoismaiden ja Baltian käskynhaltijakuntien ja magistraalisten delegaatioiden jäsenet ja kandidaatit kokoontuivat tällä tavalla yhteiseen suureen juhlaan.

Ritarikunnan suurmestari Fernando kardinaali Filoni ja kenraalikuvernööri Leonardo Visconti di Modrone olivat kannustaneet yhteistyöhankkeeseen. Pienten käskynhaltijakuntien ja magistraalisten delegaatioiden säännöllinen yhteydenpito avartaisi ajatuksia ja

toimintaan voisi saada yhteistyöstä uutta pontta. Kenraalikuvernööri ja käskynhaltijat kokoontuivat saman pöydän ääreen Tukholmassa syyskuussa 2022 tarkoituksena päästä ideasta konkreettisiin suunnitelmiin. Investituurien suhteen sovittiin, että Suomen ja Tanska-Ruotsin käskynhaltijakuntien sekä Norjan ja Latvian magistraalisten delegaatioiden yhteinen investituura vietetään joka neljäs vuosi. Kardinaali-suurmestari oli ilmoittanut halustaan olla itse mukana näissä tapahtumissa. Yhteisten suurten juhlallisuuksien väliaikoina kussakin käskynhaltijakunnassa ja delegaatiossa vietettäisiin oma paikallinen investituura. Norja lupautui ensimmäisen yhteisen investituuran isännäksi, ja kunkin käskynhaltijakunnan ja delegaation edustajat olivat tiiviisti mukana suunnittelussa. Kardinaali-suurmestari Filonin kiireinen aikataulu

määritti ajankohdan, ja ensimmäinen yhteinen investituura toteutui vuoden 2024 juhannusviikonloppuna.

PERJANTAIN VIGILIAAN, lauantain investituuramessuun ja sunnuntain kiitosmessuun kokoonnuttiin Oslon Pyhän Olavin katedraaliin. Yhteensä investoitiin 12 uutta pohjoismaista ritaria ja daamia. Suomesta ritarikunnan jäseniksi otettiin piispa Raimo Goyarrola ja Pyhän Henrikin seurakunnan kirkkoherra, hiippakunnan yleisviikaari isä Jean Claude Kabeza.

Perjantain vigilian ja lauantain investituuramessun vietti suurmestari Filoni. Viikonvaihteen juhlallisuuksissa oli mukana yli 100 henkeä: mm. Oslon piispa Bernt Eidsvig Can.Reg., Pohjoismaiden nuntius arkkipiispa Julio Murat, ritarikunnan varakenraalikuvernööri Enric Mas, jäseniä

Pohjoismaista, Baltiasta, Alankomaista, Kroatiasta, Englannista ja Irlannista sekä käskynhaltija Sveitsistä, itäisestä Espanjasta, Pohjois-Italiasta, Saksasta, Maltalta, USA:sta (Middle Atlantic Lieutenancy) ja Skotlannista.

INVESTITUURAMESSUA EDELTÄVÄ VIGILIA on investoitaville kandidaateille tärkeä, juhlallinen seremonia. Sen aikana siunataan heidän viittansa ja kaularistinsä, jotka seuraavan päivän messussa puetaan heidän ylleen. Vigilian aikana he myös antavat lupauksensa toimia ritarikunnan sääntöjen mukaan ja kunnioittaa niiden periaatteita kaikessa elämässään. Kardinaali Filonin saarna perjantai-illan vigiliassa käsitteli ritariksi ja daamiksi tulevan oikeaa asennetta:

Ritarikunnan jäseneksi tulo on alku. Jäsenyys ei saa tuottaa kuvitelmaa oman arvon ja arvostuksen noususta, siihen ei sovi turhamaisuus vaan uudenlainen sisäinen arvokkuus. Tämä arvokkuus alkaa ja kasvaa palvelemisen kautta. Jo kandidaattiaikana alkanut hengellinen kasvu jatkuu elämän loppuun saakka ritarikunnan jäsenenä. Se merkitsee palvelualltiutta niin jokapäiväisessä elämässä, omassa paikalliskirkossa kuin ritarikunnan työssä Pyhän maan hyväksi.

Vigiliassa ritarikunnan symbolit tuodaan kandidaattien eteen. Tulevat ritarit ottavat käteensä miekan ja kannukset, tulevat daamit tuoksuvalalla öljyllä täytetyn astian.

Nämä symbolit muistuttavat sekä ritarikunnan historiasta että erityisesti jokaisen jäsenen elämän ytimeä, Kristuksen tyhjistä haudasta. Symbolit eivät ole vain materiaalisia, inhimillisiä esineitä, vaan ne kuvastavat tehtävää, jonka Jumala itse ritarille ja daamille antaa. Jerusalem on merkki Jumalan mittaamattomasta rakkaudesta ihmiskuntaa kohtaan, hänen ikuisesta, uskollisesta ja hedelmällisestä rakkaudestaan. Jerusalem on pyhä kaupunki, missä Jeesus antoi henkensä täydellisenä uhrina Isälleen, sovittaen ihmiskunnan hänen kanssaan. Jeesuksen tyhjä hauta Jerusalemissa muutti maailman, se kokosi ylösnousemuksen todistajat julistamaan ilosanomaa ihmiskunnalle.

Pyhän haudan ritarit ovat sitoutuneet puolustamaan kristittyjen oikeutta elää maassa, missä kirkko syntyi. Ylösnousemuksen ilosanoman vastaanottaneiden elämä ei ole ollut helppoa. Vuosisatojen ajan Pyhällä maalla elävät kristityt ovat joutuneet uskonsa takia syrjittyyn asemaan.

Ritari ja daami tekee uhrauksia oman mukavuutensa ja varallisuutensa kustannuksella palvellakseen Pyhän maan kristittyjä, erityisesti tukeakseen Jerusalemin äitikirkkoa. Oman varallisuuden jakaminen on myös henkisesti tärkeää: henkilökohtaisesta elintasosta tinkiminen tarpeessa olevien auttamiseksi kuuluu ritarikunnan itseymmärrykseen.

Vigilia päättyy eukaristiseen palvelukseen. Kokoonnumme rukouksessa Jeesuksen kanssa Öljymäelle niin kuin opetuslapset illalla ennen hänen vangitsemistaan. Olemme yhdessä hänen kanssaan hänen tuskassaan ihmiskunnan tähden. Kristuksen pyhän ruumiin palvonta adoraatiossa on keskeistä ritarikunnassa, joka on alusta alkaen kasvanut Herran tyhjän haudan ympärille.

SEURAAVANA PÄIVÄNÄ INVESTITUURAMESSUN yhteydessä suurmes-tari Filoni nimitti piispa Goyarrolan KC*HS virallisesti Suomen käskynhaltijakunnan suurpiorin tehtävään, ja messussa myös käskynhaltija vaihtui. Suomen uudeksi käskynhaltijaksi asetettiin Mikael Paul KCHS.

Investituuramessun saarnassa suurmes-

tari puhui uusille jäsenille tämän juuri vietettävän seremonian merkityksestä. Kun risti lasketaan investituurassa kandidaatin olkapäälle ja sen jälkeen hänen ylleen puetaan ritarin tai daamin viitta, hänen elämässään tapahtuu jotakin lähtemätöntä. Hänen tietään viitoittavat vatedes ritarikunnan säännöt ja tavoitteet, ja samalla se suuri kunnia, joka Jerusalemin ristillä kirjallun viitan kantamiseen sisältyy.

Ritarikunnan jäsenyyteen ei liity etuoikeuksia, ei materiaalista hyötyä. Ritarikunta on hierarkkinen, ja ritari ja daami voi vuosien mittaan saada ansioidensa perusteella ylennyksiä ja kantaa niiden merkinä vähän erilaista kaularistiä. Mutta sittenkään näihin merkkeihin ei liity ylevämpää arvoa kuin jo investituurassa uuden ritarin ja daamin ylle puettavissa tunnuksissa. Ritari tai daami on sitoutunut palvelemiseen, ja viitta on kaikkein arvokkain merkki tästä sitoutu-

misesta. Ennen kaikkea ritarikunnan jäsen palvelee ja rakastaa Pyhää maata, sen pyhiä paikkoja ja äitikirkkoa Jerusalemissa.

Ritari tai daami joutuu toisinaan vastamaan muiden kysymyksen: mitä järkeä on puhua ritarikunnasta nykymaailmassa, kun käsite kuuluu vuosisatojen takaiseen maailmaan? Myös itselleen on aina välillä hyvä esittää kysymys: miksi olen liittynyt Jerusalemin Pyhän Haudan ritarikuntaan, mikä sen todellinen merkitys on minulle? Oliko taustalla turhamaisuutta ja oman arvostuksen nousua, tai nostalgiaa, mielikuvia kunnia-kaasta historiasta? Vai onko minulla todellinen ritarin tahto ja identiteetti, olenko sisäisesti sitoutunut palvelemiseen? Haluan tehdä parhaani, jotta kristityt voisivat elää turvassa ja rauhassa Pyhällä maalla, jota poliittiset, sosiaaliset ja uskonnolliset kiistat ja väkivalta tuntuvat repivän ajasta aikaan?

*”Anna hänen olla, hän tekee tämän hautaamistani varten.
Köyhät teillä on luonanne aina, mutta minua ei teillä aina ole.” (Joh.12)*

SUURMESTARIN JA POHJOIS- MAISTEN JÄSENTEN TAPAAMINEN

Suurmestari Filoni oli kutsunut lauantai-aamuna koolle Pohjoismaiden ja Baltian ritarikuntien jäsenet ja kandidaatit. Hän puhui tapaamisessa erityisesti ritarikunnan hengellisistä tavoitteista, pääosin kirjoittamansa kirjan *”The House Was Filled with the Fragrance of the Perfume”* pohjalta.

Muutamaa päivää ennen Jeesuksen kärsimystä ja kuolemaa Betanian Maria voiteli Jeesuksen jalat kalliilla tuoksuöljyllä ja kuivasi ne hiuksillaan. Talon täytti öljyn suloinen tuoksu. Juudas, opetuslasten kirstunvartija, materialisti, moitti Marian tuhlaavaisuutta – rahat olisi pitänyt mieluummin antaa köyhille. Jeesuksen vastaus kertoo ystävydestä, rakkaudesta, kunnioituksesta, hyvydestä: ”Anna hänen olla, hän tekee tämän hautaamistani varten. Köyhät teillä on luonanne aina, mutta minua ei teillä aina ole” (Joh.12).

Ritarikunnalla on erityinen spiritualiteetti, joka on yhteydessä siihen, mitä Betanian Maria teki.

Kristuksen ruumiin voitelu, niin kuin Maria teki, jatkuu ritarikunnan toiminnassa. Kirkko on Kristuksen Ruumis. Ritarikunta palvelee kirkkoa sekä paikallisella että universaalilla tasolla mutta erityisesti muistaen Jerusalemin kirkkoa sekä rukouksin että lahjoituksin. Jerusalemin patriarkaatin kristityt, pakolaiset, lapset, köyhät ja kärsivät ovat tärkeällä sijalla sydämissämme. Jokaisen uuden jäsenen tulee tehdä pyhiinvaellus Pyhälle maalle ja pyhälle haudalle, niin pian investituuran jälkeen kuin mahdollista. Maria Magdalena huudahti opetuslasten joukolla: ”Olen nähnyt Herran!” Pyhiinvaeltaja polvistuu saman tyhjän haudan äärelle, jonka Maria näki. Se on vavistava hetki. Marian tavoin ritarikunnan jäsenen on julistettava elämällään, teoillaan ja sanoillaan ilosanomaa Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksesta. ■

Verna Paloheimo

Kirjoittaja on Oslossa nelivuotiskautensa päättänyt Suomen edellinen käskynhaltija.

KAKSI RISTIRETKIEN AIKANA SYNTYNYTTÄ, katolisen kirkon tunnustamaa ritarikuntaa toimii edelleen, Jerusalemin Pyhän Haudan ritarikunta sekä Jerusalemin pyhän Johanneksen suvereeni sotilaallinen ja hospitaliittiritarikunta (myös Maltaan ritarikuntana tunnettu).

Ensimmäisen ristiretken aikana perustettu Jerusalemin kuningaskunta kukistui 1200-luvun lopulla, ja Pyhän Haudan ritarit vetäytyivät länteen. Paavit ottivat 1300-luvulta alkaen ritarikunnan tiiviimmin kirkollisen hallinto-organisaation yhteyteen. Uuden ajan alussa ritarikunta pysyi muodollisesti olemassa: yksittäiset ylimykset tekivät pyhiinvaelluksen Pyhälle maalle ja tulivat lyödyksi ritareiksi pyhällä haudalla (tässä vaiheessa paavi oli antanut ritareiksi lyöminen Pyhän maan fransiskaaniinien custoksen tehtäväksi).

PAAVI PIUS IX perusti uudelleen Jerusalemin latinalaisen patriarkaatin v. 1847. Pyhän Haudan ritarikunnan uudistaminen, jonka paavi toteutti samalla vuosikymmenellä, muutti perusteellisesti sen tehtäviä ja jäsenyyden velvollisuuksia. Sen sotilaallinen luonne siirtyi menneisyyteen, ja sijaan tuli hyväntekeväisyys. Keskeiseksi tehtäväksi tuli tukea Jerusalemin latinalaista patriarkaattia. Ritarikunta ei ollut enää Ordo Militaris vaan tästedes Ordo Equestris – kypärät ja rengaspaidat oli riisuttu, mutta mielikuvaa ratsastavista ritareista ei täysin häivytetty.

Ritarin ja daamin velvollisuus on, Pyhän maan rahallisen tukemisen ohella, etsiä omaa hengellistä kasvua. Tämän etsimisen tukemiseksi käskynhaltijakunta järjestää mm. pyhiinvaelluksia ja retrettejä sekä muita tilaisuuksia, joiden yhteydessä kokoonnutaan pyhään messuun.

Isä Tri viettää messua Pyhän ristin kirkon alttarilla.

He julistavat eri kielillä Jumalan suuria tekoja, halleluja!

Matkakertomus Pyhän Ristin seurakuntaan 10.-12.5. ja 18.-19.5.2025

Tampereen Hervanta: Tule pyhä Henki, hyvyyden ja totuuden Henki

Elämme Kristuksen taivaaseenastumisen ja helluntain välistä aikaa. Eilen oli helatorstai ja tänään alkaa helluntain novena. Kylmän kevään maisemissa matkustan miehieni kanssa Tampereelle. Hervannan lähiön korkean kerrostalon toisesta kerroksesta löytyy ovi, jossa lukee Jeesuksen pikkusisaret. Sisaret asuvat keskellä työtätekevää kansaa itsekin osallistuen yhteiskunnan töihin työläisinä. Heidän sisarkuntansa suojelija, pyhä veli Charles Foucauld on heille Kris-

tuksen seuraamisen esimerkki. Jeesus eli Nasaretin hiljaista ja yksinkertaista elämää kolmekymmentä vuotta kuuliaisena vanhemmilleen kasvaen iässä ja viisaudessa (vrt. Luuk. 2:51,52).

On sopivaa aloittaa matka Pyhän Ristin seurakuntaan juuri pikkusisarten Leilan ja Margaretan kanssa. Jeesuksen pikkusisaret saapuivat Tampereelle seurakunnan perustamisvuonna 1957 ja ovat yhä mukana seurakunnan arjessa ja juhlassa. Parhaimmillaan heitä oli viisi sisarta. Kun katoliset seurakuntamme saavat paljon uusia jäseniä maahanmuuttajista, sisaret ovat monille katolisista maista tuleville seurakuntalaisille turvallinen ja luottamusta herättävä merkki jatkuvasta rukouksesta. Heitä on helppo lähestyä ja he auttavat maahanmuuttajia kotiutumaan uuteen vähemmän katoliseen maahan.

Jeesuksen pikkusisarten Leilan ja Margaretan kanssa nauttimme maukasta kesäkurpitsakeittoa.

Matkakertomus Pyhän Ristin seurakunnasta

Mekin saamme tuntea sisarten rakkautta: maallista rakkautta yhteisessä ruokapöydässä ja hengellistä rakkautta yhteisessä rukouksessa. Kappeli on yksi asunnon huoneista. Siellä tabernaakkelista Kristuksen läsnäolo tavoittaa rukoilijan. Täällä sisaret viettävät päivittäiset rukoushetkensä. Kuukausittain seurakunnan pappi viettää messua sisarten luona. Hervannassa asuvat katolilaiset ovat kutsuttu mukaan. Sisarille tie seurakuntaan on tuttu, sillä he osallistuvat vähintään kolme kertaa viikossa messuihin kirkolla. Seniorit ja naistenpiiri kuuluvat myös sisarten kuukausiohjelmaan. Heille seurakunta on paikka, jossa kohdataan Jumala ja kanssaihmiset.

Kun on aika jatkaa matkaa, hiljennymme kappelissa sisar Leilan lausumaan heluntain novena-rukoukseen:

Tule Pyhä Henki, hyvyyden ja totuuden Henki, ja täytä meidän sydämemme rakkautesi tulella. Anna meille valoa ja innoitusta niin, että näemme, ymmärrämme ja teemme oikein. Anna meille armo elää Kristuksen tahdon mukaan ja seurata Häntä, joka on tie, totuus ja elämä. Anna meille toivo, joka on ankkuroitu Jumalassa. Hän on alkuperämme ja päämäärämme.

Hyvästellessämme sisaret luovuttavat meille kaksi rukousjakkaraa kotiin vietäviksi. Rukous meitä yhdistäköön!

Käymme vielä tervehtimässä kirkkoherra isä Tritä Pyhän Ristin kirkossa Tampereen ydinkeskustassa. Isä Nguyen Toan Tri on palvellut seurakuntaa viisi vuotta. Olemme ystävyystyneet hänen kanssaan jo Helsingissä, kun hän palveli kappalaisena Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnassa.

Nguyen Toan Tri on tullut Suomeen pakolaislapsena perheensä kanssa. Hänen tiensä kaukaisesta Vietnamista Suomeen on koskettavasti kerrottu Danielle Miettisen toimittamassa kirjassa *Isät. Neljän miehen tie katoliseksi papeiksi Suomessa* (2021). Isä Tri on kotiutunut hyvin Suomeen ja osallistuu innokkaasti ekumeenisiin luterilais-katolisiin neuvotteluihin. Hän on paneutunut perusteellisesti ekumeenisiin kysymyksiin Kirkon apostolisuutta käsittelevässä väitöskirjassaan (2016).

Lyhyen ja lämpimän kohtaamisen ja

Ensikommunion saaneet lapset isä Trin ja lapsia opettaneen Aron Leppäviidan kanssa.

seurakunnan pääalttarin edessä vietetyn rukoushetken jälkeen sovimme, että tapamme huomenna Vaasassa. Meitä odottavat mieheni sukulaiset Lapualla. Isä Tri ajaa illaksi Vaasaan asti, jonne on matkaa Tampereelta 238 km. Pyhän Ristin seurakunta kattaa laajan alueen keskeistä Suomea. Sen piiriin kuuluvat Pirkanmaa (Tampere), Kanta-Häme (Hämeenlinna/Humppila), Etelä-Pohjanmaa (Seinäjoki), Pohjanmaa (Vaasa/Pietarsaari/Kristiinankaupunki) ja Keski-Pohjanmaa (Kokkola).

Vaasassa: The Lord is my shepherd

Aamuauringon valaistessa pohjanmaan laukeuksia ajelen Vaasaan. Löydän itseni pian Jeesuksen pyhän sydämen kappelista vilkkaan ja iloisesti jännittyneen väen keskeltä. Ensikommuniolapset ripittäytyvät ja vanhemmat koristelevat pöytiä juhlaviksi.

Alttaripalvelija Aron Leppäviita ohjeistaa lapsia ja auttaa heitä pukemaan valkoiset albat. Ristikulkueena lapset yhdessä isä Trin ja Aronin kanssa saapuvat ja messu

alkaa. Messun kieli on englantia, sillä suurin osa lapsista ja heidän vanhemmistaan eivät vielä osaa suomea riittävästi. Nelikymmenhenkinen seurakunta iloitsee yhdessä viiden lapsen kanssa, kun he saavat ensimmäistä kertaa ottaa uskoen vastaan Kristuksen ruumiin ja veren. Saarnassaan isä Tri muistuttaa kaikkia kuulijoita kuinka ensikommunion vastaanottaminen on jokaiselle kristitylle hänen elämänsä tärkein päivä. Se on päivä, jolloin maailman tärkein ”julkkis” Jeesus Kristus Jumalan Poika tulee asumaan sydämeesi. Hän tulee elämäsi sielusi ravinoksi konsekroidussa leivässä ja viinissä, Kristuksen ruumiina ja verenä. Näin hän tekee asunnon sydämeesi siunaten, suojellen ja opastaen sinua elämäsi tiellä. Tähän yhteyteen Jumala johtaa lapsiaan kirkon, seurakunnan, hengellisen yhteisön, suvun, perheen ja erityisesti vanhempien välityksellä. Jumala on keskelläme ja hänessä me kasvamme yhdeksi Jumalan kansaksi, Kristuksen morsiameksi. On syytä juhlaan, kun Jumala näin rakastaa

Nnanna ja Ebere ystäviensä piirittämänä messun jälkeen.

meitä meissä, meidän kauttamme ja meidän keskellämme.

Ensikommuniotaan juhlihan Ethanin vanhemmat, Christy ja Ishara saapuivat alle kaksi vuotta sitten Seinäjoelle Intiasta. Vanhemmat työskentelevät ravintola-alalla ja ovat vakaita katolilaisia. He iloitsivat suuresti, kun he löysivät katolisen seurakunnan pohjanmaalta. Vanhin lapsista saa ensikommunion. Kaksi nuorempaa lasta, Nathan ja Mona, odottavat vielä vuoroaan. Silti kuusivuotias Nathan jo haaveilee isona olevansa pappi.

Ensikommunion vastaanottivat myös burmalaiskolmikko Mariana, Khureh Alexander ja Okkar sekä Cassandra Johansson. Cassandran perheelle juhla on erityinen, sillä he ovat vihdoin koko perhe katolisia. Perheen isä Joakim Johansson otettiin katolisen kirkon täyteen yhteyteen piispa Raimon vieraillessa Vaasassa pari viikkoa sitten. Äiti Mary Jane on syntyjään filippiiniläinen ja kantasuomalaisen miehensä kanssa he ovat jo vuosia olleet aina paikalla, kun seurakunta tarvitsee auttavia käsiä kiinteistön hoidossa tai keittiössä. Tänäpäin Mary Jane on kattanut seurakuntasalin juhlapöydän koreaksi aasialaisilla suolaisilla ja makeilla herkuilla.

Kaiken iloisen vilskkeen keskeltä etsiydyn Aronin ja hänen vaimon Skyen puheille. Aron on minulle tuttu kasvo jo vuosien takaa Kouvolan Pyhän Ursulan seurakunnan alttaripalvelijana. Pariskunta kertoo asuneensa Vaasassa kolme vuotta. He asuvat vakituisesti asuntoautossaan ja ovat siten valmiit vaihtamaan paikkakuntaa tarpeen mukaan. Aron ja Skye ovat kuin Paa-

vali retkillään aina valmiina rakentumaan yhdessä milloin missäkin asuvien katolilaisten kanssa, olivatpa he sitten Vaasassa, Kouvolassa tai Pariisissa. Aron on otettu katolisen kirkon täyteen yhteyteen Pariisiin Pyhän Joosefin seurakunnassa, jossa irlantilaisyyntyisten passionistipappien luona hänen pitkään kestänyt oman paikkansa etsiminen kristittyinä sai täyttymyksensä. Passionistit kasvattivat Aronista lukijan, messupalvelijan ja katekeetan. Edelleen hän on valmis yhdessä kaikkien seurakuntalaisten kanssa toimimaan vapaaehtoistyöntekijän tehtävässä kuin tehtävässä. Hänet on toistaiseksi nimetty Jeesuksen pyhän sydämen kappelin suntioksi. Hänelle ja Skyelle on kuitenkin tärkeää, että kaikki seurakuntalaiset osallistuvat aktiivisesti vastuunkantamiseen ja kaiken seurakunnan toiminnan toteuttaminen on kaikkien yhteinen tehtävä.

En minä jätä teitä orvoiksi, sanoo Herra. Minä tulen luoksenne, ja teidän sydämenne iloitsee.

Odottaessani lauantain toisen messun alkua tutkin kappelin ilmoitustaulua ja huomaan, että viikonloppuisin, jolloin ei ole messua, seurakuntalaiset kokoontuvat yhdessä rukoilemaan ruusukkoa sunnuntaisin klo 15. Kristuksen läsnäolon kaipaus vie heidät Äiti Marian suojelukseen. Se ei ole vähäistä!

Ovi käy ja Nnanna Otuh tulee. Hän on juuri päättänyt vahvistusopetuksen neljälle nuorelle naapuritalossa, jonka tilat on saatu lähes ilmaiseksi seurakunnan käyttöön Suomen partiolaisilta. Nnannan

vaimo Ebere ja heidän pieni poikansa tulevat myös mukaan yhteiseen messuun. Pariskunta on muuttanut Suomeen Nigeriasta. Nnanna jo 12 vuotta sitten, Ebere vain muutama vuosi sitten. Heillä on laaja nigerialaisten ystäväpiiri, josta nytkin monet saapuvat paikalle. Kappeliin kokoontuu kolmisenkymmentä ihmistä kuulemaan Jumalan sanaa ja vastaanottamaan eukaristian tai siunauksen.

Pyydämme messun aikana, että osaisimme pysyä ykseydessä, rakkaudessa ja totuudessa, ja olisimme ylönousseen Vapahtajan todistajia sanoin ja teoin — rukoilemme isä Trin kanssa messun alkaessa. Kehotus sanoissaan ja saarnassaan hän vaihtaa vaihtava kieltä suomesta englanttiin ja takaisin. Saamme iloa ja lohtua sunnuntain evankeliumista ja siitä kuinka isä Tri niitä avaa: ”Taivaan valtakunta on ilon, rakkauden ja rauhan valtakunta. Sinne meidät on kutsuttu, ja sinne Jeesus Kristus on edeltä mennyt valmistamaan meille asuinsijaa. ...

Kun kokoonnumme yhteen alttarin ympärille, tunnemme ja koemme, että Jumalan valtakunta vaikuttaa keskellämme. ... Kasteen kautta olemme liittyneet Jumalan valtakunnan kansalaisiksi. Se on toisenlainen valtakunta, erilainen kuin maailma, jonka näemme ympärillämme, nja jonka keskellä vielä elämme. ... Jumala ei ota meitä pois maailmasta, sillä täällä olemisemme on ensinnäkin meille itsellemme hyödyksi ja kasvatukseksi. Toiseksi se on maailman hyväksi, jotta meidänkin kautta Jumala voisi toimia.” Näitä saarnan sanoja kuunnellessa vakuuttuu siitä, että Herramme ei jätä meitä orvoiksi, vaan tulee luok-

Matkakertomus Pyhän Ristin seurakunnasta

semme ja täyttää meidät ilolla. Tätä helluntain Pyhän Hengen vuodattamista me aina kaipaamme ja siitä saamme lohdutuksen kulkiessamme kohti sitä kirkkautta, jonne Kristus on edeltämme mennyt.

Cộng Đoàn VN Thánh Tâm Chúa Giesu [Jeesuksen Pyhän sydämen vietnamilaisyhteisö]

Lauantaipäivän kolmas messu alkaa miltei heti aattomessun jälkeen. Vietnamilaisyhteisön messuun kokoontuu yli 60 ihmistä. En ymmärrä kieltä, silti tunnen syvästi olevani mukana tutussa messun kulussa. Kauniisti soiva vietnamin kieli ihmeellisenä musiikkivirtana kannattelee minua. Tuntuu kuin jokainen ääneen lausuttu sana olisi puhdasta musiikkia - sävelkielellä tunnistettavaa sanaa. Kauniilla tavalla sanan ja eukaristian aterialla Kristus ruokkii seuraajiaan.

Messun jälkeen juhla jatkuu maallisen ruoan ääressä. Saan kutsun vieressäni istuvalta, ystävälliseltä Phungilta. Hän on väitöskirjaa tuotantotaloudesta tekevä tutkija Vaasan yliopistossa. Hän on tullut messuun yhdessä miehensä Duyn ja tyttärensä Anjan kanssa. Pöydät notkuvat vietnamilaisia herkuja. Toinen toistaan maukkaamat suupalat vievät miltei kieleni mennisään. Naiset kertovat minulle mistä ruuut on tehty ja kuinka moni aines on peräisin Vietnamin maaperältä. Niitä ei Suomessa kasva, mutta kaukaa tuodut maan hedelmät maistuvat. Uskomattoman maukkaita ruokia!

Iloitsevan ja silminnähdän hyvän tuulisen vietnamilaisyhteisön keskeltä löydän vastuuhenkilöt Tony ja Lanin. Tony on asunut Suomessa jo yli 30 vuotta ja siitä suurimman osan juuri Vaasassa. Hän on yksi monista venepakolaisista, jotka saapuivat Suomeen 1980-luvulla. He ovat juurtuneet osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Tony kertoo kuinka kristityillä vietnamilaisyhteisöillä on yhteyksiä myös muualla maailmassa asuviin vietnamilaistaustaisiin pappeihin. Piispan luvalla isä Son saapuu Kanadasta yhteisön vieraaksi kesäkuun alun Jeesuksen pyhän sydämen juhlaan. Se on yhteisön vuosittainen kohokohta. Yhteisö on nimetty Jeesuksen pyhän sydämen mukaan — Cộng Đoàn Tâm Chúa Giesu.

Pietarsaaren Pyhän Mikaelin kappeli

Isä Son viipyy Suomessa useita päiviä ja Vaasassa hän tulee opettamaan seurakuntalaisille Pyhän Hengen vaikutuksista vietnamin kielellä. Isä Son on avuksi isä Trille, joka on pidetty paimen väkensä keskellä, mutta joka suuren seurakunnan ainoana pappina ei voi rajattomasti viipyä yhdellä diasporapaikkakunnalla.

Pietarsaareissa kaikuu sana: He eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu.

Sunnuntaina matka jatkuu Pietarsaaren Pyhän Mikaelin kappeliin. Kappeli sijaitsee omakotialueella, sen korkeimmalla paikalla. Ympäri levittäytyvä maisema tuo mieleen Ruotsin. Rannikko-Suomi on aina saanut paljon vaikutteita länsinaapuristamme. Pyhän Mikaelin kappeli on alkuaan metodistien vuonna 1922 valmistunut rukoushuone, jonka pietarsaarelaisyntyinen Ruotsissa asuva sisaremmi Yvonne Ricci osti suureksi kasvaneelle seurakunnalle. Piispa Paul Verschuren siunasi kappelin vuonna 1992. Enemmistö hyvin kansainvälisestä seurakunnasta muodostui tuolloin vietnamilaisista.

Vajaa kolmekymmentä seurakuntalaista saapuu pyhään messuun ja edelleen seurakunta on hyvin kansainvälistä: Aasiasta, Afrikasta ja muualta Euroopasta Suomeen kotiutuneita ja muutama kantasuomalainen.

Kaikki puhuvat äidinkieltänsä lisäksi mieluiten ruotsia. Suomen kieli on heille vaikeaa, mutta liturgisena kielenä he sen hallitsevat. Messu vietetäänkin kolmikielisesti: suomeksi, vietnamiksi ja englanniksi.

Evankeliumi ja saarna saavat minut miettimään mikä on Jumalan tahto elämässäni. Varmaa on, että Herra haluaa, että me elämme maailmassa toinen toistamme rakastaen, niin kuin ensimmäisestä Johanneksen kirjeestä meille luettiin: ”jos me rakastamme toisiamme, Jumala pysyy meissä ja hänen rakkautensa on saavuttanut meissä päämääränsä”. Vaikka emme kuulu tähän maailmaan, niin Herran tahto on, että vaelamme maailmassa Isän Jumalan varjeluksessa ja Poikansa ylösnousemuksen rohkaisemina kohti taivaallista kotiamme.

Kun messu on päättynyt siirrymme seurakuntasalin puolelle, jossa toimitetaan vietnamilaisyhteisön vaalit. Kyse on henkilövaalista: kenestä saadaan yhdyshenkilö seuraavaksi toimikaudeksi. Isä Tri laskee äänet ja lopulta kaikki tyytyväisinä taputtuen osoittavat luottamuksensa nuorelle miehelle Hung Vulle. Hyväntuulisen rouva Lan Nguyen antaa tehtävän eteenpäin hoidettuaan sitä viisi vuotta.

Jälleen saamme maukasta vietnamilaisruokaa ja sen lomassa keskustelen suomalais-puolalais-norjalaisen äidin ja pojan kanssa. Ilona Meriluoto-Sparby on kotiutu-

Kirkkokahvit ja äänestystuloksia Pietarsaassa.

nut Pietarsaareen ja hänen poikansa Gabriel on seurakunnan aktiivi. Hän toimii tarvittaessa alttaripalvelijana ja on mukana myös ekumeenisissa kohtaamisissa Pietarsaassa. Gabriel toivoo, että Vaasaan ja Pietarsaareen saataisiin oma katolinen pappi, joka voisi tulla mukaan nuorten ekumeenisiin kokoontumisiin. Siellä on paljon nuoria, jotka kaipaisivat kosketusta katoliseen kirkkoon Suomessa.

Joudun jättämään Pohjanmaan katolilaiset ehtiäksemme kotiin äitienpäiväillalliselle lasteni luo yli 500 km matkan taa. Isä Trille sunnuntain vietto ei kuitenkaan pääty tähän. Hän matkustaa vielä Kokkolaan, jossa häntä odottaa messu ortodoksisissa tsasounassa ja sen yhteydessä vietettävät häät. Tämän juhlan tilaisuuden jälkeen isä vielä ajaa Lapualle, jossa hän säännöllisesti käy vanhan pohjalaismiehen luona tuoden hänelle eukaristian ja siunaten hänen luterilaisen vaimonsa.

Valkeakoskella: Iloitse taivaan kuningatar, halleluja!

Viikko on vierähtänyt ja jälleen suuntaan Pyhän Ristin seurakunnan alueelle. Nyt Valkeakoskelle kotikäynnille hiippakuntamme grand-old-ladyn luo. Mieheni kanssa kutsumme Marjatta Jaanu-Schröderin lounaalle. Ravintola on ihan Marjatan kodin vieressä, mikä on hyvä, sillä liikkuminen on Marjatalle vaikeaa — lyhytkin matka on pitkä ja vaivalloinen. Hän ei ole vuosiin päässyt messuun Tampereelle, mutta isä Tri

huolehtii, että Marjatta saa säännöllisesti kotiinsa kommuunion aina, kun Hämeenlinnassa vietetään diasporamessua, jolloin Valkeakoski on matkan varrella.

Marjatta on ollut Pyhän Ristin seurakuntalainen vuodesta 2003. Helsingin hiippakuntaa hän palveli 28 vuotta Katekeettisen keskuksen johtajana ja katolisen kirkon edustajana monissa eri Suomen Ekumeenisen Neuvoston osastoissa ja hallituksessa. Eläkepäivinä hän on jatkanut kirjojen kirjoittamista ja kustantamista. Monista

Kirjoja rakastavat pitkäaikaiset ystävät Marjatta Jaanu-Schröder ja Pauli Annala.

ruumiillisista vaivoistaan huolimatta hänellä on yhä vireillä uusi kirja. Itseeni on tehnyt suuren vaikutuksen hänen kirjansa *Ruusuja Neitsyt Marialle ja Rukouksen salaisuus*. Varsinkin luterilaistaustaiselle uskovalle nämä kirjat paljastavat, että katolinen kirkko on todella rukoileva kirkko. Päätimmekin tapaamisen yhteisellä rukouksella: Iloitse taivaan kuningatar, halleluja!

Tampereella: Katekeettista naisenergiaa

Saapuessamme Pyhän Ristin kirkkoon ensimmäisenä minua vastaan tulee iloisesti hymyilevä Luz Syvänen. Hän on katolisen uskonnon opettaja. Tällä kertaa hän ei kuitenkaan ole opettajan roolissa vaan äitinä hakemassa kaksosiaan lauantaikatekeesista. Katekeesi järjestetään oppilaille, joilla ei ole katolista uskonnon opetusta omassa koulussaan. Opetuksen jälkeen lapsiaan hakevat vanhemmat pääsevät yhteiseen perhemessuun. Sinikka Meurman ja Katri Malm kertovat kuinka antaumuksellisesti naiset opettavat lapsia ja nuoria sekä koulu- että sakramenttiopetuksessa ja lasten kerhossa. Katri ja Sinikka viiden muun naisen kanssa muodostavat seitsemän naisen innokkaan opetustehtävistä vastuuta kantavan joukon.

Naiset osallistuvat myös vahvistusleirien järjestämiseen. Sinikka muistelee: "Koulus- ja opettaessani yläkoululaiset tulivat usein kyselemään minulta, milloin meidän "rip-pileiri" on ja siihen oli ikävä vastata, ettei

Matkakertomus Pyhän Ristin seurakunnasta

sellaista ole. Niinpä päätin, että sellainen on järjestettävä!" Oivallus kantoi hedelmää ja nyt Tampereen ja Turun seurakuntien nuorille on järjestetty jo 15 kertaa vahvistusleiri." Sinikan idea on saanut kannatusta koko hiippakunnassa ja tänä kesänä vahvistusleirejä järjestivät myös Helsingin seurakunnat niin, että mukaan pääsee nuoria kautta koko hiippakuntamme.

Sinikka ja Katri takanaan lauaintan katekeesiopetus ja perhemessu nuorten ja vanhempiensa kanssa.

Yhteisöllisyys kukoistaa naisten parissa niinkin, että he ovat jo vuodesta 1998 alkaen kokoontuneet naistenpiiriin. Sinikka kuvailee naistenpiiriä hyvin innovatiiviseksi ja rohkaisevaksi. Hengellisellä tiellään naiset kuuntelevat toinen toisiaan ja joskus kutsuvat myös vierailijoita inspiraation lähteeksi iltoihinsa. Yhdessä on hyvä kasvaa Kristuksen tuntemuksessa. He kokoontuvat kerran kuukaudessa ja aina iltamessun ravitsemina. Sinikka on viikonloppuisin miltei yhtä kiireinen kuin kirkkoherra ja niin hänen on riennettävä taas ja minä etsiydyn pappilaan.

Sieltä löydämme meidät lämpimästi vastaanottavan isä Trin ja seurakunnan seminaristin John Nguyen Manh Chienin. John on asettunut Tampereelle viime maaliskuussa. Muutamien seurakuntalaisten avustamana hän opiskelee ahkerasti suomen kieltä voidakseen — jos Jumala suo — ottaa vastaan kutsumuksen toimia Helsingin hiippakunnan diakonina ja myö-

hemmin pappina. Hän on opiskellut pappisseminaarissa Vietnamin kahdeksan vuotta ja nyt yhdeksäs vuosi on alkanut pappiskandidaattina isä Trin ohjauksessa ja apuna.

Parishudhaathmave – Oi Pyhä Henki!

Samassa paikalle saapuu Tukholman katolisen hiippakunnan pappisseminaarin rehtori isä Benoy Jose Uppsalasta. Hän kiertää kaikissa pohjoismaissa viettämässä Intian Keralasta tulleiden maahanmuuttajien kanssa syro-malabaarisen riituksen mukaista messua. Tampereella hän käy pari kertaa vuodessa. Sen sijaan Helsingissä, josta hän nytkin on tulossa, hän vierailee kuukausittain. Syro-malabaarinen kirkko on saanut alkunsa jo 52 jKr. apostoli Tuomaan tuodessa ilosanoman Intiaan. Isä Jose kertoo, että monet Intian Keralasta pohjoismaihin tulevat katolilaiset lähtevät maastaan vainojen takia muille maille, jopa kylmään Pohjolaan.

Pyhän Ristin kirkko on täynnä intialaisia, vain minä ja mieheni olemme kantasuomalaisia. Meidät toivotetaan englanniksi tervetulleiksi ja pian helluntain messu alkaa malayalamain kielellä. Parishudhaathmave... Oi Pyhä Henki! Kieli on kuin kaunista musiikkia, nasaaliäänteet, nopean nopeat tavujen

juoksutukset ja sitrasointinen taustamusiikki saavat minut siirtymään ajassa ja paikassa kauas lämpimiin maihin tai taivaallisiin saleihin. Vuorovaikutus papin, messupalvelijan ja seurakunnan kanssa on sujuvaa. Sitä on saarnassakin, jonka alussa väki keskustelee katsein toistensa kanssa ja vastaa papin kysymyksiin yhdessä. Myöhemmin saan selityksen isä Joselta. Hän opetti kansalle roomalaisen messuelämän erikoisuuksista kuten pääsiäiskynttilästä, joka ei ole heille tuttu synnyinmaastaan.

On ihmeellistä, että kieltä ymmärtämättä voimme ymmärtää uskon salaisuuden. Helluntain ihme täyttää meidätkin Pyhän Hengen ilolla meille vieraan kielen soidesa sielumme uskon suloisuutta. Saamme messussa kokea Jumalan Hengen kosketuksen vuorovaikutuksena, ilona ja eukaristian. Päätöslauluun yhdymme tapailen sanoja: *Kumbil neetum kayil, sneham thookum matha, karanyathi natha, Mary lokomatha.* "Anoville käsille Maria antaa rakkauden, Maria maailman äiti täynnä armoa", kuten Simi kirkkokahveilla selitti minulle.

Pyhän Ristin seurakunnan aktiivisia seurakuntalaisia ovat pariskunnat Lijo ja Simi sekä Roy ja Sinu. Heidän lapsensa nauttivat suuren yhteisön kokoontumisesta ja py-

Yhteinen messu on tuonut ihmiset yhteen ja on ilo jakaa maallistakin hyvää.

Matkakertomus Pyhän Ristin seurakunnasta

rähtelevät ympäriinsä. Perheellisten lisäksi läsnä on suuri joukko vastikään Suomeen saapuneita nuoria naisia, jotka työskentelevät sairaanhoitajina. Vanhemmat kutsuvat meidät yhteiseen ruokapöytään. Intialaiset herkut ovat maistuvia, joskaan tulisimpia makuja emme tohdi edes maistaa, kun meitä niistä varoitetaan.

Helluntain päämessussa: Pyhä Henki toimii vapauden ja valmiuden ilmapiiressä

Sunnuntaiamuna helluntain vietto kirkossa alkaa yhteisellä ruusukorukouksella, jota vakaa miesääni johtaa ja johon koko seurakunta vastaa. Kirkkosali täyttyy ääriin myöten.

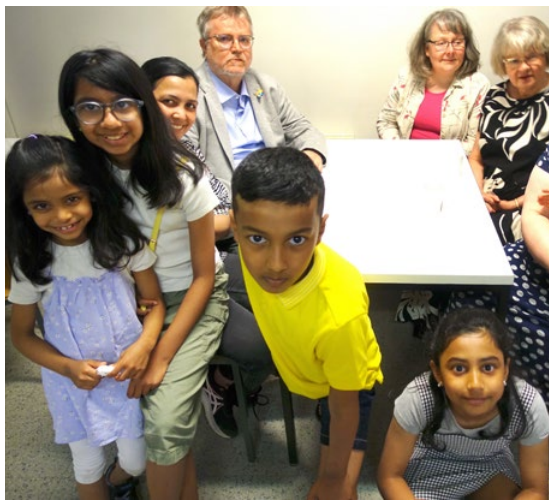
Koko kansa yhtyy lauluun ”Tule, Henki Jumala, meihin liekkis loistava taivaastasi vuodata. ...”. Kirkkoherra ja neljä avustajaa saapuvat ristiä seuraten. Urkuja soittaa Marja Vanhatalo. Hän on soittanut niitä 1990-luvulta alkaen. Äskettäin hän muutti Helsinkiin, mutta aina kun on mahdollista hän tulee ja ilahduttaa seurakuntalaisia säestyksellään.

Messu etenee täsmällisesti isä Trin vaakaassa ohjauksessa. On turvallista olla yhteisössä, jossa kaikki tuntuvat tukevan toinen toistaan ja seuraavan hyväntahtoista ja selkeäsanaista kirkkoherraansa ilolla ja rauhassa. Isä Trin saarna kutsuu meitä helluntaina olemaan vapaita ja valmiina ottamaan vastaan elävän Pyhän Hengen lahjoja. Pyhä Henki ei ole vain puhetta historiassa tapahuneesta hengenvuodatuksesta, tuulen huumauksesta ja tulen liekeistä. Pyhä Henki vaikuttaa yhä. Hän on elävä Henki ja valmis antamaan meille lahjojaan. Hän ei kuitenkaan pakota. Jos emme aukaise purjettamme, ei Pyhä Hengen tuuli pääse auttamaan puhjehtimistamme läpi elämän vaikeuksien. Vielä isä Tri muistuttaa meitä: ”Pyhä Henki toimii vapauden ja valmiuden ilmapiiressä”. Ja miten meidän tulee valmistautua? Ottamalla vastaan sakramentit, rukoilemalla päivittäin Jumalan johdatusta elämäämme ja juuri niin kuin Apostolien teoissa kerrotaan ensimmäisten kristittyjen tehneen: pyytää esirukousapua Jeesuksen äidiltä, Kirkon Äidiltä, Neitsyt Marialta.

Seurakuntasaliin on katettu kirkkokah-

Urkurit Marja Vanhatalo ja Ngoc Bui vahdinvaihdossa. Päämessu on säestetty ja pian Bui istuu urkujen ääreen.

Simi ja omat sekä Sinun lapset, Aulis Kallio, Katri Malm ja Marja-Liisa Linder yhteisessä kahvipöydässä.

vit. Näin on joka sunnuntai. Seurakunta-neuvosto on jakanut kahvitusvuorot eri ryhmille. Nyt kahvia tarjoilevat Simi ja Lijo, joihin tutustuin intialaisessa aattomessussa. Istahdan lastennurkkaukseen Mari Ihlbergin ja tämän tyttären Klaaran kanssa. Heidät sattumoisin tapasin jo viikko sitten Pietarsaaren diasporamessussa, kun he olivat matkalla Kalajoelle. Perheenisä Jukka ei ole päässyt messuun kroonisen selkäsairauden estäessä. Mari on jo lapsena kastettu katolisen kirkon yhteyteen, niin kuin tyttärensä Klaara ja äitinsä Katri Malm. He ovat

jo monessa sukupolvessa katolilaisia. Heidän suomalainen uudelleen katolisuuden helmaan löytänyt kantaäitinsä on jo edesmennyt, Tuulikki Tuuri. Hän toimi aktiivisena monilla eri hiippakuntamme tahoilla mm. kirjoittamalla ahkerasti Fides-lehteen. Tunnetuin hän oli fransiskaanimaalikkona, joka ”tahtoi elää Kristus seuraten pyhän Franciscuksen hengessä” kuten tyttärensä kirjoittaa äitinsä muistikirjoituksessa 2018. Tuulikki oli 22 viimeistä elinvuottaan Pyhän Ristin seurakunnan jäsen.

Viereisestä kahvipöydästä kohtaan Katarzynan, suomalaisittain Katariina Pieskä. Hänen miehensä kuuluu vapaan suunnan seurakuntaan ja hän on kotona valmistamassa perhelounasta. Heidän kolme nuortansa on kastettu katoliseen kirkkoon. Katariina rientää messuun joka sunnuntai, niin kuin hän on nuorena oppinut. Katariina arvioikin, että Puolassa oli helpompi kasvaa katolisena nuorena kuin Suomessa, jossa olemme vähemmistö. Yksi hänen lapsista kokee välillä vaikeaksi osallistua joka sunnuntai messuun, kun kaveritkaan eivät tee niin. Kerran kuukaudessa Katariina voi osallistua puolankieliseen messuun, kun seurakun-

taa kappalaisena useita vuosia aiemmin palvellet isä Stan scj saapuu Turusta. Puolalaisessa messuyhteisössä on vaihdellen 20-30 osallistujaa. Nyt Katarzynan on kiiruhdettava, häntä odotetaan kotona. Toivotamme toisillemme: ”Błogosławionego i słonecznego lata!” [Siunattua ja aurinkoista kesää!]

Aulis Kallio, Marja-Liisa Linder ja Leena Ahro eivät ole kiireisiä. Iltapäivä jatkuu keskustellen heidän kanssaan. Kolmikko yhdistää luterilainen tausta ja vielä enemmän Tampereen Pyhän Ristin seurakunta.

Matkakertomus Pyhän Ristin seurakunnasta

Mari Ihlberg tyttärensä Klaaran kanssa ja Lempäälästä / Zambiasta kotoisin oleva Kyanda lapsineen.

Aulis on kulkenut katolista tietää jo 12 vuotta. Häneen teki aikoinaan suuren vaikutuksen Puolan solidaarisuusliike ja sen tiimoilla hän tutustui elävään mariaaniseen katolisuuteen Puolassa. Katolinen kirkko kiinnosti häntä jo lapsuutensa maisemissa hänen katsellessa katolisen aikamme kivi-kirkkoja Varsinais-Suomessa. Hänen äitinsä oli uskova ekumeeninen kristitty ja kuunteli aina tarkkaan paavin tervehdykset jouluisin. Nämä tekijät innostivat poikaa tutustumaan katolisen kirkon rikkaaseen historiaan ja päästyään kosketuksiin elävän katolisuuden kanssa hänet otettiin kirkon yhteyteen Tampereella. Eikä historian innostus ole laantunut, sillä parasta aikaa Aulis kääntää suomeksi jesuiittahistorioitsijan isä Norman Tannerin teosta *Katolisen kirkon historia (New Short History of the Catholic Church)*.

Marja-Liisa Linder kertoo päätyneensä Pyhän ristin seurakuntaan, kun hän rohkeni tulla tutustumaan Tampereen katoliseen kirkkoon maailman rukouspäivänä ekumeenista viikkoa vietettäessä. Katolisen kirkon kodikkuus ja lämpö yllättivät hänet. Marja-Liisa on aina ollut utelias ja tiedonhaluinen. Tampereen taidemuseon amanuenssina toimineen Marja-Liisan tie johti hänet aktiiviseksi Pyhän Ristin seurakunnan jäseneksi jo yli kolmekymmentä vuot-

ta sitten. Hän on yhdessä Sinikka Meurmanin kanssa ollut naistenpiirin uskollinen tukihenkilö, mutta nyt eläkkeellä ollessaan hän on myös senioreissa mukana. Seurakunnan seniorit kokoontuvat kuukausittain tiistaimessuun ja kohtaamaan toin toisiaan. He huolehtivat toisistaan monin tavoin, mm. järjestämällä kyytiapua sunnuntaimessuihin heille, joilla on vaikea yksin päästä liikkeelle.

Vielä saan vaihtaa pari sanaa Leena Ahron kanssa ennen sunnuntain toisen messun alkua. Leena on äskettäin jäänyt eläkkeelle luterilaisen kirkon lapsi- ja per-

hetyöstä. Hän tunsu jollakin lailla itsensä ulkopuoliseksi luterilaisessa kirkossa ja monien ihmeellisten yhteensattumien kautta katolinen hengellisyys alkoi vetää häntä puoleensa. Viimein keskustelut isä Trin ja emerituspiispa Teemu Sipon kanssa saivat hänet vakuuttumaan, että tämä suunta on hänelle hyvä ja hänet otettiin katolisen kirkon täyteen yhteyteen syksyllä 2023. On hyvä olla juuri tässä ja nyt Pyhän Ristin seurakunnan keskellä levollisessa ja rauhallisessa ilmapiirissä, joka valtaa Leenan sydämen.

Nhân danh Cha và Con và Thánh Thần. Amen.

Kirkkosali on jälleen täpötäysi rukoilemaan tulleesta vietnaminkielistä puhuvasta väestä. Isä Tri aloittaa: *Nhân danh Cha và Con và Thánh Thần. Amen.* [Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.] Seuraavaksi hän esittelee perheen, jonka nuorin lapsi, Pham Lu Gia Phong, kastetaan messun aikana. Perhe on vastikään saapunut Suomeen. Byrokratian hitauden takia lapsen kastaminen on viivästynyt. Isä Tri kehottaa kirkkokansaa rukoilemaan erityisesti kastettavan ja hänen perheensä puolesta.

Messussa on hyvä olla, sen kaunis kuoro- ja yhteislaulu tekee hyvää ja levollisuus leviää. Hiljaa mielessäni voin yhtyä vastauksiin suomeksi. Saarna ei tietenkään tavoita minua ja minulla on aikaa tarkkaila pian kastettavaa pientä poikaa. Hän on jo kaksivuotias ja juuri niin utelias ja vikke-

Ensimmäisenä helluntaina kastettiin noin 3000, tänään Tampereella kastettiin yksi onnellinen lapsi!

Isä Tri messun vietossa ensin suomeksi, sitten vietnamiksi ja nyt englanniksi. Aina yhtä iloisesti ja tahdikkaasti.

lä kuin sen ikäisen lapsen kuuluukin olla. Kärsivällisesti perhe ja sukulaiset saavat pojan pysymään suhteellisen hyvin paikoillaan. Kun kasteen aika tulee, varmasti kaikkia vähän jännittää kuinka se sujuu. Kuin ihme tapahtuisi, vilkas lapsi asettuu luottavaisesti kastekummin syliin ja hyvin rauhallisena vastaanottaa kasteen ja öljyllä voitelun. Hän saa kastenimekseen Anton. Vanhemmat pukevat Antonille vitivalkoisen kastepuvun. Kaikki menee niin hyvin ja nyt taas pieni vipeltäjä pääsee vauhtiin kasteen armon suojassa. Messu jatkuu ja vanhempi väki pääsee osalliseksi myös eukaristian sakramentista. Näin Herra meitä sanallaan ja sakramenteillaan ravitsee, pieniä ja isoja, nuoria ja vanhoja.

Messun jälkeen kokoonnumme vietnamilaisten herkkujen ääreen. Tarjolla on maukasta nuudelikeittoa. Yhteisön vastuuhenkilönä Tampereella on nuori mies Tuan Vo, joka kertoo, että noin 100 hengen yhteisöstä aina löytyy perhe tai kaksi, jotka ovat valmiit palvelemaan keittiössä. Yhteinen ruokailu on heille vakituinen tapa jokaisen messun jälkeen. Vietnamilaisilla yhteisöillä on nimikkojuhla kerran vuodessa. Tampereilaiset kokoontuvat juhlaan pyhäinpäivän aikaan loka-marraskuussa, 117 vietnamlaismartyyrin juhlaan, koska yhteisö kantaa nimeä *117 thánh Tử đạo Việt Nam*.

Come, Holy Spirit, fill the hearts of your faithful and kindle in them the fire of your love. Alleluia!

Helluntain kielipaljous saa vielä lisänsä iltamessussa, kun messu englanniksi alkaa. Ehdin jo epäillä riittäkö neljänteen helluntaimessuun tulijoita. Epäilyni oli turha.

Penkkirivit täyttyvät toinen toisensa perään ja lopulta kaikki penkit ovat täysiä. Isä Tri johtaa messua sujuvaakin sujuvammin ja kuoro laulaa kuin musikaalissa kauniisti ja kevyin sävelin. Kirkkoväen keskuudessa leijuu onnellinen tunnelma. Kuin Pyhä Henki meitä koskettaisi ilolla.

Toukokuinen sunnuntai-ilta on lämmin kuin heinäkuussa ja niinpä ei moni enää ehdi jäämään iltakahville seurakuntasaliin. Ilokseni tapaan kahvilla kuitenkin Jukka Ihlbergin. Selkä on vetrehtynyt ja hän pääsi iltamessuun onneksemme. Jukka on paitsi perheenisä niin seurakunnan aktiivi. Hän antaa panoksensa niin seurakuntaneuvostoon kuin hiippakunnan pastoraalineuvostoonkin. Jukka kertoo, että hänelle ja Marille seurakunta on koti numero yksi. Täältä yhdessä saamme ammentaa Herran hyvyyttä. Seurakunnan keskeltä virtaa elämän iloa ja voimaa kaikkeen niin kotiin kuin työelämääinkin. Kahvittelukaveriksi saamme vielä illan kahvivastaavat filippiiniläistaitaiset Pedro Paulinon ja Jovena Penolin. Pedro toimi illan messussa myös altrari-palvelijana. Jukka ja Pedro tuntevat toisensa myös miestenpiiristä, jota isä Tri ohjaa. Sinne kokoontuu kymmenkunta miestä, joista kantasuomalaisia on vain pieni vähemmistö. Miehillä on hyvä yhteishenki ja kansainvälinen veljeys luo rikkautta elämään. Isä Trillä on aina aikaa seurakuntalaisilleen. Tänään olemme saaneet huomata, että hän on hyvin pidetty kirkkoherra ja seurakuntalaiset suorastaan piirittävät häntä messujen jälkeen. Nyt me kiitämme kirkkoherraa koko viikonlopun vieraanvaraisuudesta, ystävyydestä ja iloisesta ilma-
piiristä, jonka hänen kaitsemansa Pyhän

Pyhän Ristin seurakunta

Amurinkuja 21, 33230 Tampere
Seurakunta perustettu 1957

Kirkkoherra isä Tri, Nguyen Toan Tri
on syntynyt Vietnamista ja vihitty papiksi Helsingin hiippakunnassa 2006.

Rekisteröityjä seurakuntalaisia 1823.
Seurakunnan kotisivut: risti.katolinen.fi

Muut paikkakunnat

Vaasa:

Jeesuksen Pyhän
Sydämen kappeli
Rauhankatu 8 C 22
65100 Vaasa

Pietarsaari:

Pyhän Mikaelin kappeli
Kappelintie 5
68620 Pietarsaari

Kokkola:

Ortodoksinen
rukoushuone
Katariinankatu 3
67100 Kokkola

Seinäjoki:

Lakeuden Risti,
seurakuntasali (ev.lut)
Ala-Kuljunkatu 1
60100 Seinäjoki

Hämeenlinna:

Ortodoksinen,
Pyhien Aleksanteri
Nevskin ja Johannes
Krysostomoksen kirkko
Erottajakatu 2
13130 Hämeenlinna

Satunnaisesti messuja:

Humpila

Kristiinankaupunki

Yksityiskodeissa
ks. tarkemmat tiedot kotisivuilla

Ristin seurakuntalaiset ovat yhdessä hänen kanssaan meille suoneet. Kiitos Jumalalle veljeydestä ja sisaruudesta, jota hänen Pyhä Henkensä meissä herättää moninainen kielen! ■

Eeva Vitikka-Annala

Eurooppalaisia ko-operaattoriveljiä kokouksessa Napolissa 2023 (kuva Alain Arnould)

”Me tahdomme kulkea Hänen polkujaan”

Dominikaaneista ja sääntökuntaelämästä

Pitkän valmistautumisen jälkeen annoin viime vuoden elokuussa ikuiset lupaukset dominikaanien sääntökunnassa Pyhän Henrikin katedraalissa: sääntökuntamme kolmantena suomalaissyntyisenä veljenä reformaation jälkeen, mutta ensimmäisenä, joka pääsi antamaan lupauksensa Suomessa ja suomen kielellä. Huomattavampi eroavuus veli Martti Voutilaiseen ja Gabriel Salmelaan on, että annoin ikuiset lupaukset sääntökuntamme termein ko-operaattoriveljenä: en ole pyrkimässä kohti pappisvihkimystä.

Tämä luonnollisesti johti muutamankin henkilön kysymään, että mitä se 'ko-operaattoriveljeys' nyt sitten oikein tarkoittaa. Kysymys on hyvä, koska ei siihen mitään helppoa ja tyhjentävää vastausta voi antaa. Jotain voin kuitenkin yrittää sanoa.

Suomeksi olisi ehkä selkeämpää puhua maallikkoveljeystestä, vaikka termi onkin hämäävä: katolisten sääntökuntien veljet ja sisaret eivät ole osa Kirkon hierarkista rakennetta, joka perustuu vihkimyksen sakramenttiin, mutta ovat osa Kirkon elämää sellaisella tavalla, että heitä ei tavata kutsua maallikoiksi. Dominikaanien sääntökunnassa kaikki veljet antavat samat lupaukset

ja kaikki ovat ensisijaisesti veljiä, mutta silloin kun sillä on jotain merkitystä, voidaan puhua pappisveljistä ja ko-operaattoriveljistä tai vaikka maallikkoveljistä: olen maallikko suhteessa vihkimyksen sakramenttiin, vaikkakaan en Kirkon ja sääntökunnan elämään.

Valitettavasti suomeksi ei ole näppärää vastinetta englannin "religious" tai ranskan "religieux/euse" -yleisnimityksille. Munkkiakaan en varsinaisesti ole, koska se tarkoittaa luostarien kontemplatiivisissa sääntökunnissa eläviä veljiä, ei apostolisten sääntökuntien kuten dominikaanit tai fransiskaanit jäseniä (joskin on myös ehdotettu, että

suomeksi tuota erottelua ei tehtäisi, koska käytännössä Suomen oloissa harva näkee tuota eroa ja dominikaaniveljiäkin kutsutaan helposti munkeiksi, joten ehkä tämä pitää vain hyväksyä). Mutta "veli Gregorius" on yhä osuvin kutsumanimi.

Hieman historiaa

Luostariperinteessä, 300-luvun erämaaisista lähtien, suurin osa munkeista ei ole pappeja. Luostarit vihityttävät keskuudetaan pappeja riittävästi omiin tarpeisiinsa, ja monille munkeille tämä ei ole aina ollut kovin tervetullut uhraus, koska pappisvelvollisuuksien on usein katsottu häiritsevän munkkien askeettista ja kontemplatiivista elämää. Samansuuntaisella näkemyksellä monet keskiaikaiset piispat puolustivat suureellisempaa, maallisiin ruhtinaiisiin verrattavaa elämäntapaansa: koska papisto työskentelee aktiivisesti maailmassa, ei se voi harjoittaa munkkien askeettisempaa elämänmuotoa.

Keskiajalla alkoi kuitenkin myös muodostua pappisyhteisöjä, erityisesti katedraaleissa toimivia kaniikkien collegioita, joissa yhdistyi pappeus ja sääntökuntaelämä. Tällaisen jäsenenä oli myös pyhä Dominicus ennen oman sääntökuntansa, dominikaanien, perustamista, ja varhaisimmat dominikaanien säännöt on muokattu vanhemman premonstratenssien sääntökunnan säännösten pohjalta, mutta uudella painotuksella.

Dominikaanielämän erityinen painotus on saarnaamisessa. Ja koska niin messuisa saarnaaminen kuin muutenkin oikean kristillisen opin julistaminen ja opettaminen on perinteisesti ollut pappien ja piispojen tehtävä, tarkoittaa tämä, että suurin ja näkyvin osa dominikaaniveljistä on aina ollut pappeja. Mutta samalla dominikaanien keskuudessa saarnaaminen on käsitetty nimenomaan yhteisön tehtäväksi: yhteisö ja keskinäinen solidaarisuus on olennainen osa dominikaanin elämää, ja kunkin yksittäisen veljen pyrkimyksenä tulisi olla, että yhteisö kokonaisuudessaan kykenee saarnaamaan mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa, että yhteisöissä on mukana myös veljiä, jotka eivät itse välttämättä juuri-

Juhlallisten lupausten antaminen Pyhän Henrikin katedraalissa elokuussa 2023 (kuva Marko Tervaportti)

kaan julista sanaa, opeta kansanjoukkoja tai saarnaa messussa, vaan muilla taidoillaan huolehtivat yhteisön hyvinvoinnista: niin hengellisestä yhteisissä hetki palveluisa ja rukouksissa kuin fyysisestä taloudenhoidossa ja muissa käytännön tehtävissä, mahdollista näin toisille veljille suuremman mahdollisuuden keskittyä konkreettiseen saarnaamiseen. Näissä tehtävissä on sääntökunnan alusta alkaen toiminut suuri joukko veljiä, jotka antoivat samat lupaukset kuin pappisveljet, mutta eivät ole vihityjä pappeja tai sellaisiksi opiskelemissa.

Dominikaanien sääntökunnan alkuaikoina kahdenlaisten veljien valikoituminen kävi lähes itsestään: jos noviisiksi halua va osasi jo lukea, tuli hänestä yleensä pappisveli, ja jos ei, odotettiin häneltä jotain muita taitoja, jotka olisivat yhteisölle hyödyksi ko-operaattoriveljenä. Myöhemmin lukutaidon yleistyessä yhdeksi rajaksi tuli osasiko noviisikokelas jo latinaa, mutta latinantaidonkin käydessä harvinaisemmaksi

nämä rajat eivät enää muodostuneet luonnollisesti (mikä ei tarkoita etteikö niitä joskus pidetty yllä keinotekoisesti). Samalla konventtien tarve omavaraisuuteen väheni jatkuvasti, vaatteiden ompelusta sairaiden hoitoon, ja ulkopuolista palkattua henkilöuntaa alettiin käyttää enemmän, jolloin ko-operaattoriveljien perinteinen rooli yhteisöissä kutistui. Samalla kutistui myös veljien määrät, ja nykyisellään ko-operaattoriveljien määrä vaihtelee suuresti alueesta toiseen: maallikkoveljiä on paljon mm. Amerikassa, Puolassa ja Vietnamsissa, mutta joissain muissa provinseissa maallikkoveljet ovat lähes kadonneet tai ovat yksittäistapausia pappisveljien keskellä.

Saarnaamisen monet muodot

Dominikaanien keskuudessa saarnaaminen on myös ymmärretty varsin laeasti, aktiviteettina joka ei rajoitu vain saarnatuoliin tai yliopistojen luentosaleihin:

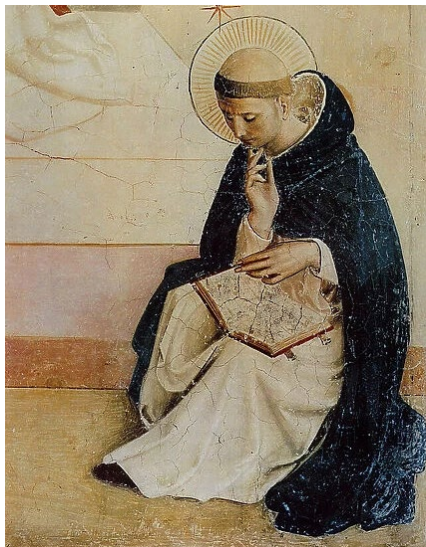
sääntökunnan karisma voi ilmetä myös muissa olosuhteissa ja muilla tavoin. Pyhästä Dominicuksesta sanottiin, että hän puhui aina joko Jumalalle tai Jumalasta, ja tämä on hyvä ohje seuraajilleenkin, mutta Jumala on sen verran suuri että hänestä on syytäkin puhua monin eri tavoin, ja joskus teot puhuvat enemmän kuin sanat.

Sääntökunnan tunnetuin maallikkovelji on pyhä Martin de Porres, joka tuli tunnetuksi karitatiivisesta työstään Perussa 1600-luvulla: Martin hoiti sairaita, keräsi almuja köyhille, perusti orpokodin jne. ja suurella myötätunnollaan sai laajaa arvostusta vaatimattomista lähtökohdistaan huolimatta. Martin de Porres on ollut esimerkkinä monelle, ja tämän tapaan monien veljien tehtävät ovat suuntautuneet karitatiiviseen työhön ja ihmisten kohtaamiseen näiden jokapäiväisessä elämässä. Varsin usein isoissa yhteisöissä voitiin huomata, että konventin portinvartijana toimiva maallikkovelji tavoitti työssään suuremman määrän ihmisiä kuin kukaan muu...

Veljien saarnaaminen voi ilmetä myös taiteellisenä ilmaisuna. Taitelijoiden esikuva sääntökunnassa, autuas fra Angelico, tunnetaan parhaiten freskomaalarina, ja veljeys korostuu nimessäkin. Angelico oli vihitty papiksi, mikä tavallaan oli poikkeuksellista, koska historiallisesti kuvataiteet olivat käsityöammatti. Näin dominikaanienkin historiassa oli yleisempää, että taidemaalareina, kuvanveistäjinä, arkkitehteina yms. työskenteli maallikkoveljiä. Ja kuvataiteilijoiden rinnalle tuli myöhemmin veljiä, jotka toteuttavat saarnaamisen tehtävää musiikin, runouden tai muiden taidelajien parissa.

Perinteinen rooli konventin jokapäiväisten asioiden pyörittäjänä ei monelle ko-operaattoriveljelle ole nykyaikana enää tuntunut riittävältä, varsinkin kun tämä rooli on huomattavasti kutistunut sääntökunnassa. Niinpä viime vuosikymmeninä osa veljistä on suuntautunut akateemiseen työhön, tutkimukseen ja opetukseen, monilla eri tieteenaloilla. Näihin kuuluu myös teologinen tutkimus ja opetus, jotka ovat aiemmin olleet vain pappisveljien osaamisaluetta. Joissain hiippakunnissa ko-operaattoriveljille on myös annettu erioikeus perinteisimpään saarnaamisen muotoon, saarnaan pyhässä messussa (ei sentään sakramenttien viettoon).

On kuitenkin perusteltua kysyä, että jos

fra Angelico: Pyhä Dominicus

saarnaamisen tavoissa ja sisällöissä ei ole eroja, miksi ylipäänsä olla ko-operaattorivelji. Roolien liiallinen hämärtyminen ei tunnusta Kirkon elämän ja kutsumusten moninaisuutta, ja tällaista piiloklerikalismia on aiheellistakin kritisoida. Kirkon moninaisuuden pitääkin näkyä ja kuulua, ja saarnaaminen aktiviteettina kuuluu koko dominikaaniperheelle, kaikille veljille, sisarille ja maallikoille, kullekin omasta elämästään käsin ja kunkin identiteetin mukaisesti, niin yksilönä kuin osana yhteisöä.

Mutta mitä se on?

Ennen juhlallisia lupauksia tietysti juttelin muiden veljien kanssa, että mitä ko-operaattoriveljeys oikein on. Tällöin konventini priorin veli Philippe huomautti, että itse asiassa pappisveljistä olisi syytä kysyä samaa: vihkimyksen sakramentin ja pappisuuden teologinen käsittely on keskittynyt hiippakuntapappeuteen, jossa on kuitenkin eroja sääntökuntapappeihin, erityisesti yhteisöissä eläviin. Vastaavasti sääntökuntaelämän käsittely painottuu usein kontemplatiivisiin yhteisöihin. Niinpä tämä on teologian aihe, jossa olisi tehtävää ja kehitettävää: niin parempi teologinen ymmärrys sääntökuntapappeudesta kuin myös pappisemmistöisten sääntökuntien veljistä, jotka eivät ole pappeja. Joitain ajatuksia ja huomioita voi kuitenkin esittää.

Jokainen kristitty, kasteen ja konfirmaation kautta, osallistuu Kristuksen papin, profeetan ja kuninkaan tehtäviin. Tämä tapahtuu kullakin omalla tavallaan, kun-

kin kutsumuksen kautta, joten myös painotukset ovat erilaiset. Dominikaanien konstituutiosta todetaan sääntökunnan tehtävän olevan erityisesti profeetallinen, julistaa Kristuksen evankeliumia sanoin ja esimerkein.

Mutta tämä profeetallisuus kuuluu kaikkien sääntökuntien elämään ja luonteeseen. Sääntökuntalaiset, Jumalan kansan edustajina, ovat kutsutut suuntaamaan elämänsä ja toimintansa kohti Jumalaa, ja tästä syystä heillä on erityinen vastuu rukouksesta, niin yksityisestä kuin osallistumisesta Kirkon yhteiseen liturgiseen rukoukseen. Samalla tämä halu suuntautua täysin kohti Jumalaa tekee maailmassa näkyväksi Jumalan valtakunnan, joka on sekä vasta tulossa että jo täällä. Heidät on kutsuttu tuomaan maailmalle ilmi jumalallisen rakauden viestiä yhteisöelämän, kristillisten hyveiden, apostolisten tehtävien yms. kautta. Ja tämä nimenomaan on mitä profeetta tekee.

Jokainen sääntökuntalainen on jo olemassaolollaan kutsuttu olemaan eskatologinen merkki (eri asia sitten kuinka selkeä ja tunnistettava kukin merkki kulloinkin on, kun se on ihmisinä piirretty). Raamatullisten profeettojen esimerkin mukaisesti jotkut tuovat viestiä myös sanoin tai jättävät jälkeensä myös kirjoituksia, mutta välttämätöntä tämä ei ole, profeetallisuus ilmenee myös muilla tavoin. Jotkut sääntökuntalaiset ovat myös pappeja, ja tällöin profeetalliseen toimintaan ja identiteettiin liittyy sakramenttien vietto, mutta tällöinkin profeetallisen tehtävän ihanteellisesti pitäisi olla mukana, ja tasapainon löytäminen tehtävien välillä ei aina ole helppoa. Ko-operaattoriveljillä (ja sääntökuntien sisarilla) painotus on selkeämpi, vaikka, kuten sanottu, jokaisella kristityllä on osallisuus myös Kristuksen pappuuteen ja kuninkuuteen.

Ja mitä tarkoittaa olla suomalainen sääntökuntavelji 2000-luvulla? Hyvä kysymys: valmiita malleja on niukasti ja muiden aikojen ja paikkojen opeissa on soveltamista. Toisaalta tämä haaste juuri onkin dominikaanien elämän keskeinen kysymys: miten Jumalan valtakunta tulisi parhaiten näkyväksi eri ajoissa ja paikoissa ja erilaisissa sosiaalisissa konteksteissa. ■

Veli Gregorius Pehrman OP

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Lapsilla ja nuorilla on ollut onnistunut leirikesä!

Caritas on tukenut tänä kesänä yhteensä 35 leiriläisen kesäelämystä viidellä eri leirillä. Kiitos kaikille leiritukea lahjoittaneille!

Tässä kokemus yhdeltä leiriläiseltä:

"Leirillä oli tosi kivaa, olimme ulkona ja pelasimme joka päivä. Nukuimme puumökissä. Sain samassa mökissä asuvista uusia kavereita. Paras ta oli käydä isosten kanssa kalassa, kun saimme kaloja. Olympialaiset oli hauskat ja sen päivän jälkeen en kyllä jaksanut enää illalla muuta kuin nukkua.

Yhtenä päivänä isä Stan piti meille hyvät tanssit. Olimme ihan hiessä sen jälkeen. Meillä oli oma leirikirkko joka päivä ja lauloimme paljon. Yhtenä päivänä menimme bussilla Tytyrin kirkokseen. Minua kyllä pelotti mennä niin alas maan alle, mutta se olikin hieno. Yhdessä luolassa oli kivoja peikkoja. Leiri oli kyllä ihan paras!" Kiitos kaikille, jotka teitte leirikokemuksista totta!

Samanarvoinen elämäni – GMB Akashin näyttely avautuu syyskuussa Ruskossa

Suomen Caritasen Samanarvoinen elämäni -hankkeeseen liittyvä bangladeshilaisen valokuvaajan GMB Akashin koskettava näyttely on auki Ruskon kirjastossa 3.-27.9.2024. Tervetuloa ilta-messun jälkeen Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin kirkkoon 10.9.2024 kello 18.45 näyttelyä esittelevään tilaisuuteen! Esittelemme näyttelyn kuvia ja hankkeen materiaaleja.

Ruskon kirjastossa avautuvassa näyttelyssä on lähes kaksikymmentä Akashin valokuvaa ja niihin liittyvää tarinaa, jotka avaavat ikkunan tavallisen bangladeshilaisen arkeen. Samanarvoinen elämäni -hanke päättyy vuoden 2024 lopussa, joten nyt ovat viimeiset hetket nähdä kuvat näyttelyssä ja osallistua hankkeen toimintaan.

GMB Akash on valokuvannut yhteiskunnan reunamilla eläviä ihmisiä yli 20 vuoden ajan. Näyttelyssä pääset tutustumaan koululaisiin, lapsityöläisiin, vanhuksiin ja kehitysvammaisiin kuvien ja tarinoiden kautta. Akash pyrkii luomaan yhteyden ja luottamuksen kuvattaviensa kanssa ennen valokuvien ottamista, mikä tekee hänen kuvistaan erityisen inhimillisiä ja voimakkaita.

"Näyttelyn tarkoituksena on tuoda ääntä niille, joilla ei ole ääntä", sanoo GMB Akash. Hän haluaa korostaa jokaisen ihmisen arvoa ja jakaa heidän tarinansa valokuvien kautta. Vaikka kuvissa esiintyvät ihmiset kohtaavat vaikeuksia, he eivät ole menettäneet toivoaan. Akashin valokuvat tarjoavat meille mahdollisuuden nähdä ja ymmärtää bangladeshilaista arkea uudesta näkökulmasta. Voit tutustua näyttelyn kuviin ja tarinoihin verkkosivuilla osoitteessa samanarvoinenelamani.org.

Kiitos lahjoituksesta!

Leirituki toi elämyksen yhteensä 35 lapselle

Caritas-kaupassa vilkas kevät

Caritaksen toimiston yhteydessä toimivan Caritas-kaupan myynti lisääntyi, kun Kata Juujärvi työskenteli kaupassamme.

"Halusin tuoda näkyvyyttä kaupalle ja saada Caritasen ompelupalveluun lisää asiakkaita. Markkinoin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa ja esittelin kaupan tuotteita eri tilaisuuksissa Pikku-Huopalahdessa ja Meilahdessa", Kata kertoo.

Hänen työnsä tuotti tulosta. Kaupan ja ompelupalvelun asiakasmäärä lisääntyi merkittävästi. Second hand -tuotteet kävivät hyvin kaupaksi. Sitä helpotti myös se, että Kata piti kaupaa auki keskiviikkoisin kello 18 asti.

Katalle työjakso oli merkittävä: "Olen aina halunnut tehdä hyvää maailmassa. Oli hienoa saada käyttää merkonomikoulutukseni taitoja Caritasessa. Työyhteisössä jokainen toi oman panoksensa yhteiseen hyvään", Kata kertoo.

Lyhyesti

Tuo tekstiileitäsi Caritasen ompelupalveluun!

Caritas-ompelimossa voit teettää korjausompelua ja tilaustöitä. Korjauttamalla tai muodistamalla vanhan vaatteiden autat vähentämään tekstiilijätettä. Palvelun tuotoilla tuet Suomen Caritasen toimintaa.

Jos olet epävarma kannattaako jokin vaate korjata tai muodistaa, niin tule näyttämään se meille. Ompelija kertoo mitä on mahdollista tehdä ja antaa hinta-arvion korjauksesta. Otathan yhteyttä ja sovi käynnistä etukäteen: caritas@caritas.fi, viestin otsikko "ompelupalvelu".

Uusi kehitys yhteistyön asiantuntija aloittaa elokuussa

Elokuussa Caritasessa aloittaa uusi kehitys yhteistyön asiantuntija Katri van Wensen. Laura Silver siirtyi Suomen Ulkoministeriön palvelukseen. Katri jatkaa hanketyötä Bangladeshin ja Nepalín kehitys yhteistyökohteissamme. Hän

käynnistää myös uudet hankkeet Keniassa ja Myramarissa yhteistyökumppaneiden kanssa. Vuonna 2025 aloitettavien hankkeiden rahoitus varmistui kesäkuussa. Ensi vuonna Caritasella on yhteensä neljä kehitys yhteistyöhanketta.

Caritaksen toimistossa työskentelevät edelleen sosiaalineuvoja Hannele Liukonen, viestinnän ja varainhankinnan asiantuntija Laura Koskelainen, kaupan ja ompelupalvelun Silvana Paz sekä controller Christina Ekholm ja pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto.

Caritaksen verkkosivujen päivitys etenee

Alkukesästä sivun caritas.fi kielivalikoimaan tuli suomen ja englannin lisäksi ruotsi. Jos näette sivuston toiminnassa kehittävää,

laittakaa viesti osoitteeseen laura.koskelainen@caritas.fi

Tapauksia Caritasen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Hävikkiruuanjakelupäivät jatkuvat syksyllä 2.9.2024 alkaen kello 15–15.20. Jakelu järjestetään Caritasen toimistolla.

Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla. Olemme osa Helsingin kaupungin Stadin safka -jakeluverkostoa. Lisää tietoa osoitteesta ruoka-apu.fi.

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kaupasta löytyy myös luostarissa tehtyä kosmetiikkaa sekä laadukasta kahvia ja teetä.

Myyimme myös Mifukon ihania tuotteita. Mifuko on suomalainen yritys, jonka kanssa teemme yhteistyötä kehitys yhteistyöhankkeissamme Keniassa. Mifuko yhdistää pohjoismaisen muotoilun kenialaiseen käsityötaitoon.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, tiistaista perjantaihin kello 10–15.

Verkkokauppamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa.

Kierrätysvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä, tervetuloa!

Liity Caritasen jäseneksi!

Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritasen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritasen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

Jos olet kiinnostunut säännöllisestä kuukausilahjoittamisesta, se onnistuu nettisivujen kautta. Voit myös ottaa yhteyttä toimistoon, jossa neuvotaan eteenpäin.

caritas.fi

ENCOUNTER *with* JESUS

CATHOLIC CHARISMATIC HALF-DAY BIBLE
CONFERENCE IN ENGLISH - AT HELSINKI & TAMPERE

WORD SHARING
EUCHARISTIC ADORATION & HEALING SERVICE
PERSONAL SPIRITUAL SHARING

Led by **Colin McGurnaghan**, full-time missionary,
Anointing Fire Catholic ministries (AFCM), N. Ireland

Date: **Saturday, 24th August 2024**
Time: **13.00 - 17.00**
Venue: **St. Mary's catholic church,**
Mäntyte 2, Helsinki

Date: **Sunday, 25th August 2024**
Time: **16.15 - 19.30**
Venue: **Holy Cross Church,**
Amurinkuja 21 A, Tampere

Pre-registration is required.
Please scan QR code

Free for children
under 12 years of age.
Donations are
most welcome.

Registration fees - € 5
(can be paid on the day of conference
at the venue (in cash) or earlier to the account
No: FI24 1220 3500 6207 17,
A/c name: Holy Mass in Malayalam, Nordea Bank)

For details & personal spiritual sharing
slot booking, contact:

Helsinki: Shino Merrin John, Phone: **044 2130474**
E-mail: shinosajis@gmail.com
Lisa John: lisakoshy09@gmail.com

Tampere: Simi Poulsose, Phone: **04578742361**
E-mail: simimarysimi@gmail.com

Conference organised by Anointing Fire Catholic Ministries under the pastoral direction of
Fr. Rafal Czernia, parish priest, St. Mary's Church, Helsinki.

Hiippakuntajuhla 17.8.2024 – Tervetuloa!

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin
katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

5.9.2024 Marko Pitkäniemi

Tervetuloa!

MARSSI ELÄMÄN PUOLESTA

1.9.2024 KLO 14:00

KOKOONTUMINEN KLO 13:30
SENAATINTORI, HELSINKI

OHJELMA EDUSKUNTALON
PORTAILLA ALKAA KLO 15:00

 OIKEUS ELÄMÄÄN RY

Tilaa sähköpostitiedotteemme,
jossa kerrotaan Fideksen
ilmestymisestä ja joskus myös
muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen **Tilaa
tiedotteemme** -kaavaketta tai
lähetä sähköpostia osoitteeseen
fides@katolinen.fi.

Jatkoa sivulta 41:

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.ber-tozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.ber-tozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Disalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Kralin, puh. 0503546881, email: eva1maija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö Pertti Ylinen OP, puh. 050-3042419, sp: perrtty60@gmail.com • Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu vastaisuudessa joka maanantai ilta-messun jälkeen Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa. Kokous kestää tavallisesti noin 90 minuuttia. • Ryhmän yhteyshenkilö Pertti Ylinen OP, puh. 050-3042419, sp: perrtty60@gmail.com • Legion of Mary meets every Monday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keskiviikkona pyhän Marian kirkolla. Ensimmäinen messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina **kuukauden toisena tiistaina** iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Miestenpiirin tarkoitus on auttaa katolisia miehiä kasvamaan katolisessa uskossa sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta heidän välilleen. Kaikki katolilaiset ja katolisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

Liity sinäkin – caritas.fi

Anna lahjaksi tai itsellesi

Katso ja tilaa verkkokaupasta:

katolinenkirjakauppa.net

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 laidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on digilehdessä 16 päivää ja paperilehdessä 3 viikkoa ennen lehden julkaisupäivää. FIDES

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

**Seuraava Fides
ilmestyy
4. lokakuuta**

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398
Mechelininkatu 32, Tavallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1,
00140 Helsinki

Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

- **Huom! Viikko-ohjelma 31.8. saakka:** La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Kesällä adoraatio vain kuu-kauden ensimmäisenä perjantaina iltamessun jälkeen 21.00 asti. Rippi-aika ma, ke, pe, la 17.30-17.55 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- **Viikko-ohjelma 1.9. alkaen:** La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja tai perhemessu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Pe 17.30 adoraatio, Huom! kuukauden 1. perjantaina adoraatio iltamessun jälkeen klo 21.00 asti. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Rippi-aika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- **Note! Weekly schedule until 31.8.:** Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Fri. Adoration after Evening Mass until 21.00, only on the first Friday of the month. Confessions Mon., Wed., Fri., Sat. 17.00-17.55, as well as before Masses on Sunday and by appointment.
- **Weekly schedule starting on 1.9.:** Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages or Family Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Fri. 17.30

Adoration, Note! on the 1st Friday of the month Adoration after the Evening Mass until 21.00. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

- 10.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu
17.8. la 10.00-13.00 vahvistusopetus (2023-2024), 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.00 messu burmaksi, 18.00 iltamessu
19.8. ma 18.30 johdantokurssi (2023-2024) seurakuntasalissa
20.8. ti Huom! ei messua klo 12 eikä senioreiden kokoontumista
24.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.00 messu ja vahvistuksen sakramentti, 18.00 iltamessu
26.8. ma 18.30 johdantokurssi (2024-2025) seurakuntasalissa
30.8. pe 18.30 raamattupiiri
31.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.00 messu ja vahvistuksen sakramentti, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
2.9. ma 18.30 johdantokurssi (2023-2024) seurakuntasalissa
7.9. la 10.00-13.00 vahvistusopetus (2024-2025), 10.00-13.00 ensikommunio-opetus Tapanilassa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen
8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio, 18.00 iltamessu
11.9. ke 18.30 naistenpiiri
13.9. pe 18.30 raamattupiiri
14.9. la 11.00 messu malayalamiksi, 16.00 messu unkariksi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
15.9. su Pyhän Henrikin katedraalin vihkiminen: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 13.00 messu Keravalla, 14.00 messu burmaksi, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
16.9. ma 18.30 johdantokurssi (2024-2025)

- 21.9. la 10.00-13.15 ensikommunio-opetus lastentarhan tiloissa, 15.00 ukrainalainen liturgia, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 18.00 iltamessu
27.9. pe 18.30 raamattupiiri
28.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
30.9. ma 18.30 johdantokurssi (2024-2025)
5.10. la 10.00-13.00 vahvistusopetus, 10.00-13.00 ensikommunio-opetus Tapanilassa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu

Huom! Kesällä adoraatio vain kuu-kauden ensimmäisenä perjantaina iltamessun jälkeen klo 21 asti. Syyskuusta alkaen adoraatio perjantaisin klo 17.30, paitsi kuukauden ensimmäisenä perjantaina iltamessun jälkeen klo 21.00 asti.

Huom! Elokuussa ei kirkkokahveja sunnuntaisin, vaan keskiviikkoisin iltamessun jälkeen.

Huom! Gregoriaaninen messu vietetään jatkossa Pyhän Marian seurakunnassa, ei enää katedraaliseurakunnassa.

UKRAINALAINEN LITURGIA

21.9. la 15.00

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS

21.9., 26.10., 23.11. la 10.00-13.15

VAHVISTUSOPETUS

2023-2024: 17.8. la 10.00-13.00
2024-2025: 7.9., 5.10., 9.11., 7.12. la 10.00-13.00

JOHDANTOKURSSI

2023-2024: 19.8., 2.9. ma 18.30
2024-2025: 26.8., 16.9., 30.9. ma 18.30

RAAMATTUPIIRI

30.8., 13.9., 27.9., 11.10. pe 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 15.9., 20.10. su 13.00 (Huom! muutunut aika ja paikka)

Porvoo (ort. kirkko, Vanhaelsingintie 2, Porvoo): 15.9., 20.10. su 15.00

Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 8.9., 22.9., 13.10. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

- **Huom! Viikko-ohjelma 17.8. saakka:** La 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna sopimuksen mukaan.

- **Viikko-ohjelma 18.8. alkaen:** La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su lastenmessu suomeksi, 2. su lastenmessu suomeksi, 3. su vietnamiksi, 4. su lastenmessu suomeksi, 5. su lastenmessu suomeksi), su 13.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 14.30 messu ruotsiksi/mässä på svenska (1. su/1. sön.), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.00 laudes, 7.30 messu suomeksi tai englanniksi, 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-ke 10.00-15.00.

- **Note! Weekly schedule until 17.8.:** Sat. 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open upon appointment.

- **Weekly schedule starting on 18.8.:** Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Family Mass in Finnish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. Family Mass in Finnish), 13.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 14.30 Mass in Swedish (1st Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon.,

Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.00 *Laudes*, 7.30 *Mass in Finnish or English*, 17.15-17.50 *Adoration*, 18.00 *Evening Mass in Finnish*. *Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Wed. 10.00-15.00.*

• Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben ”Pyhä Maria” kanavalla.

11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. to autuaan Neitsyt Marian tivaaseen ottaminen: 7.30 messu englanniksi/Mass in English, 18.00 messu suomeksi

18.8. su seurakunnan nimikkojuhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.30 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

7.9. la 10.00 messu suomeksi, 11.00-15.00 avoimien ovien päivä, 18.00 messu suomeksi, 19.00 kuoron juh-lakonsertti

8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu

seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu ja kirkkoonotto, 11.30 lastenmessu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.30 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

Huom! Kesällä ei vietetä arkisin aamumessuja. Arkipäivien aamumessut alkavat jälleen 18.8.

Note! There are no Morning Masses Monday through Friday until 18.8.

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 7.9., 5.10., 2.11., 7.12. la 16.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan

• Sun. 9.00 *Mass in Swedish or Latin*, 10.00 *Rosary*, 10.30 *High Mass in Finnish*, 12.30 *Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass*, 18.00 *Mass in English*. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 *Mass in Finnish*,

Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 *Adoration (during Lent Stations of the Cross)*. *Confessions half an hour before Mass and by appointment.*

• Päivitetty tiedot löytyvät aina seurakunnan kotisivulta osoitteesta birgitta.katolinen.fi.

11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. to autuaan Neitsyt Marian tivaaseen ottaminen: 17.30 adoraatio, 18.00 juhlamessu

17.8. la Huom.! ei aamumessua, 11.00 hiippakuntajuhla Lohjalla

18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

24.8. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu

25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.9. pe 17.00 adoraatio

7.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässä på Åland

8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

11.9. ke 17.30 naistenpiiri

14.9. la pyhän ristin ylentäminen: Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu

15.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

21.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässä på Åland, 13.30 messu tagalogiksi Raumalla/Mass in Tagalog in Rauma

22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

4.10. pe 17.00 adoraatio

5.10. la Huom.! ei aamumessua, 16.00 messu Naantalin luostarikirkossa (Nunnakatu 1, Naantali)

6.10. su pyhä Birgitta, Ruotsin ja koko Euroopan suojelija (seurakuntamme nimikkojuhla): 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 24.8., 14.9. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkon seurakuntasali, Kukkapolku 2): 11.8., 18.8., 8.9., 29.9., 6.10. su 15.00

Ahvenanmaa (Röda korsgården, Västra Esplanadsgatan 5): 7.9., 21.9. la/lör 10.00

Por (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 18.8., 15.9., 6.10. su 17.00

Rauma (Nuortentalo, Hallikatu 12): messu tagalogiksi/Mass in Tagalog: 21.9., 19.10. la/Sat. 13.30, Huom.! ei messua 17.8. / Note! No Mass on 17.8.

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh.: seurakunnalla ei enää numeroa, papeilla omat numerot
Sähköposti: [olavi\(at\)katolinen.fi](mailto:olavi(at)katolinen.fi)
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

• Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paastonaikana ristintie), 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaaninen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• Sun. 9.00 *Mass in Finnish*, 10.00 *Rosary (Stations of the Cross during Lent)*, 10.30 *High Mass in Finnish*, 12.00 *Mass in English*. Mon. 18.00 *Mass*. Tues. 7.00 *Mass*, 18.00 *Gregorian Mass*. Wed. 18.00 *Mass*. Thurs. 18.00 *Adoration and 18.30 Mass*. Fri. 7.00 *Mass*. Sat. 10.00 *Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15)*. *Confessions Mon., Tues., Wed.,*

Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55.
and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.

- 11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 15.8. to autuaan Neitsyt Marian tai-
vaaseen ottaminen: 18.00 messu
- 18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 25.8. su Pyhän Olavin kirkon vihki-
misen vuosipäivä: 10.00 ruusukko,
10.30 päämessu, 12.00 messu eng-
lanniksi/Mass in English
- 1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 14.9. la pyhän ristin ylentäminen:
10.00 messu
- 15.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 21.9. la 9.00 Lauantaikurssin alkuhar-
taus, 12.30 perhemessu
- 22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English
- 6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu,
12.00 messu englanniksi/Mass in
English

LAUANTAUKURSSI

21.9., 19.10., 16.11., 20.11., 21.12.
la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30
päämessu, 16.30 ruusukko englan-
niksi, 17.00 messu englanniksi. Ma,
ti, ke, pe 18.00 messu, to 7.30 messu.
Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio

(paastonaikana ristintie). La messu-
aika vaihtelee. (Yleensä messu klo
8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia
ennen messua tai sopimuksen mu-
kaan. Huom. matkat, katekeesipäivät
ja lastenkerhot yms. saattavat aihe-
uttaa muutoksia arkimessujen aikoi-
hin. Varsinkin lauantain messuajat
vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon il-
moitustaululta.

• Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass
in Finnish, 16.30 Rosary in English,
17.00 Mass in English. Mon., Tues.,
Wed., Fri. 18.00 Mass, Thurs. 7.30
Mass. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15
Adoration. Sat. Mass time varies.
(Normally Mass at 8.00). Confession
every day half an hour before Mass or
by appointment. Please check the bul-
letin board at the back of church for
possible changes. Masses also in other
cities. (See the Mass schedule for dias-
pora below.)

• Striimattua messua voi katsoa
joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai
<https://tampere.livestreams.fi>

11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

14.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 infor-
maatiokurssi

15.8. to autuaan Neitsyt Marian tai-
vaaseen ottaminen: 18.00 juhla-
messu

18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 13.00 messu
vietnamiksi, 17.00 messu englan-
niksi/Mass in English

21.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko &
elämä -sarja

23.8. pe 18.00 iltamessu, 18.30 mies-
tenpiiri

24.8. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhe-
messu

25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 11.30 vah-
vistusopetus, 15.00 messu puolaksi/
Msza sw. po polsku, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 11.30 vah-
vistusnuorten vanhempien ko-
koontuminen ja albojen jakaminen,
12.30 messu tagalogiksi/Mass in
Tagalog, 17.00 messu englanniksi/
Mass in English

4.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamat-
tupiiri

7.9. la 10.30 perhemessu, 11.00 las-
tenkerho

8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

10.9. ti 18.00 messu Hervannassa Pik-
kuisarten luona

11.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 infor-
maatiokurssi

13.9. pe 18.00 iltamessu, 17.00 rippi ja
harjoitus vahvistusjuhlaa varten

14.9. la 11.00 piispanmessu ja vah-
vistuksen sakramentti Aleksanterin
kirkossa

15.9. su seurakuntamme nimikkohu-
la: 10.30 piispanmessu suomeksi ja
kirkkoon ottaminen, 13.00 messu
vietnamiksi, 17.00 messu englan-
niksi/Mass in English

18.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko &
elämä -sarja

21.9. la 17.00 messu malayalamiksi

22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 11.30 ensi-
kommuunio-opetus ja vanhempi-
en kokoontuminen, 15.00 messu
puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00
messu englanniksi/Mass in English

24.9. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit

25.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 nais-
tenpiiri

27.9. pe 18.00 iltamessu, 18.30 mies-
tenpiiri

28.9. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhe-
messu

29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

2.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raa-
mattupiiri

5.10. la 10.30 perhemessu, 11.00 las-
tenkerho, 16.00 messu vietnamiksi

6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 12.30 messu
tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00
messu englanniksi/Mass in English

INFORMAATIOKURSSI

14.8., 11.9., 9.10. ke 18.30

JATKOKURSSI

21.8., 18.9., 16.10. ke 18.30

KATEKEESI

24.8., 28.9., 26.10. la 9.50

SAKRAMENTTIOPETUS

ensikomuunio: 22.9., 20.10. su
11.30

vahvistuksen sakramentti: 25.8. su
11.30, 1.9. su 11.30 vanhempien ko-
koontuminen, 13.9. pe 17.00 rippi ja
harjoitus, 14.9. la 11.00 piispanmessu
Aleksanterin kirkossa

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottaja-
katu 2): 1.9., 6.10. su 15.00

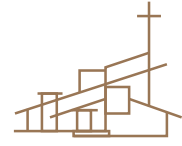
Kokkola (ort. rukoushuone, Katari-
nankatu 3): 11.8., 8.9., 13.10. su 16.00

Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli,
Kappelintie 5): 11.8., 25.8., 8.9., 22.9.,
13.10., 27.10. su 12.00

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen
kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 10.8. la
12.00 ja 16.00, 25.8. su 16.00, 7.9. la
12.00 ja 16.00, 22.9. su 16.00, 12.10. la
12.00 ja 16.00, 27.10. su 16.00

Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden
Risti, Ala-Kuljuntkatu 1): 21.9., 19.10.,
16.11., 21.12. la 17.00

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 040-4865614
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Su 10.30 ruusukko ja rippitilaisuus,
11.00 päämessu. Ke 7.30 messu. To
18.00 messu. Pe 17.00 adoraatio ja
rippitilaisuus, 18.00 messu. La 9.00
messu.

• Sun. 10.30 Rosary and Confessi-
on, 11.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30
Mass in Finnish. Thurs. 18.00 Mass
in Finnish. Fri. 17.00 Adoration and
Confession, 18.00 Mass in Finnish.
Sat. 9.00 Mass in Finnish.

Huom! Ohjelmaan voi tulla
muutoksia!

10.8. la 14.00 messu

11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai:
11.00 messu

18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai:
13.30 messu, Huom.! aika

25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai:
11.00 messu

1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai:
11.00 messu

8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai:
11.00 messu

14.9. la pyhän ristin ylentäminen:
14.00 messu

15.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai:
11.00 messu

22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
11.00 messu

29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
11.00 messu

6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
11.00 messu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hamina la 21.9., la 19.10., la 16.11.,
su 29.12. klo 17.00

Kotka (Kymin kirkko, Sutionkatu
18): su 29.9., la 21.12. klo 17.00

Lahti (Launeen kirkko, Tapparaka-
tu 22): 10.8. la 17.00 (Huom.! viikon-
päivä ja aika), 25.8., 8.9., 22.9., 13.10.,
27.10., 10.11., 24.11., 8.12. su 18.00,
25.12. ke 17.00 (Huom.! viikonpäi-
vä ja aika)

Lappeenranta (Lappeenrannan
kirkko, Mannerheiminkatu 1): 18.8.
su 17.00, 7.9. la 17.00, 15.9. su 13.30,
5.10. la 16.00, 20.10. su 13.30, 2.11. la
13.30, 17.11. su 13.30, 30.11. la 17.00,
15.12. su 13.30, 26.12. to 17.00

Pyhtää (Harjuntie 11): 9.11. la 17.00

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00 messu. To 16.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe 12-17). La 11.30 messu. Ti, ke, la 18.00 neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.

• Sun. 10.05 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

15.8. to autuaan Neitsyt Marian tivaaseen ottaminen: 18.00 messu
18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kajaanissa

1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

15.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Raahessa

29.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English

6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass

in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Torniossa

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): 25.8. su 17.30

Kemi (Lehtokatu 31): 18.8., 15.9. su 17.00

Tornio (Lukiokatu 1): 1.9., 6.10. su 17.00, ruusukko puoli tuntia ennen messua

Raaha (Brahnenkatu 2): 22.9. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 11.8., 8.9. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Su 10.05 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 18.00 Neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippiaika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista..

• Sun. 10.05 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

10.8. la 11.00 messu Savonlinnassa, 18.00 messu Joensuussa

11.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

16.8. pe 18.00 messu Mikkelissä

18.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

21.-22.8. ke-to Huom.! ei messua eikä adoraatiota

25.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

1.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English,

11.15 päämessu

8.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Savonlinnassa

15.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

22.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Mikkelissä

29.9. kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

6.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Louhostie 4): ajat ylempänä ohjelmassa

Savonlinna (Pikkukirkko, Olavinkatu 29): 10.8. la 11.00, 8.9. su 17.30

Mikkeli (Pyhän Ylienkei Mikaelin Kirkko, Paaalinkatu 4): 16.8. pe 18.00, 22.9. su 17.30

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbinderintie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

• **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 045-7837 1087, info@katolinen.fi • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ti-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Benediktiinioblaattit –

OSB Obl.

Benediktinoblater – Oblates of Saint Benedict • Yhteyshenkilö: Markku Koponen OSB Obl., sposti: oblaatti@gmail.com • Hengellinen neuvonantaja: emeritusapotti isä Mark Hargreaves OSB (Subiaco-montecassinolainen kongregaatio)

Obl.OSSS –

Birgittalaisoblaattit

Birgittalaisoblaattit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa.

• Kotisivut: <https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaattit.html>. • Birgittalaisoblaattit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisäaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla. • Yhteyshenkilö Markku Vähätalo, p. 045 6726300, sposti: vanhatalo@gmail.com

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18:00: (autumn program will come later) • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cselsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot –

OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2024 – 76. toimintavuosi. Ohjelmalliset kokoukset kerran kuukaudessa tiistaisin klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. **Syksyn ohjelma:** • **Ti 10.9.** Fransiskaanimaallikot Turussa: klo 17.30 autuas Ramon Llull / diakoni Marko Pitkäniemi OFS • **La-Su 12.-13.10.** Rautman Franciscus-päivät • **12.11.** Jumalan käskyt – elämän ohjeet / isä Ryszard Mis SCJ • **La 30.11.** Hiljentympäpäivä, erillinen ilmoitus myöhemmin • **Ti 10.12.** Fransiskaanimen yhteisö ja tulevaisuus / Pauli Annala TT • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Tatu Heimari, chairman@gregorius.fi • Moderaattori Anders Hamberg • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Yhteisöt jatkuu sivulla 37

Kuuntele, poikani, isäsi opetusta: tukeudu kaikessa rakkauteen

Elokuun 16. päivä: Unkarin pyhä Tapani. Lukupalveluksen toinen lukukappale pyhän Tapanin kehotuskirjeestä pojalleen (1,2,10).

Kun eräänä päivänä olin lähtenyt kahden tytön kansu ja taivaansininen vyö, ja kummankin jalan päällä oli vaaleankeltainen ruusu, samanvärisen kuin hänen ruusukonsa.

KuEnnen kaikkea käsken, neuvon ja kehotan sinua, rakas poikani: Jos tahdot tuottaa kunniaa kuninkaan kruunulle, säilytä katolinen ja apostolinen usko niin tunnollisesti ja huolellisesti, että tarjoat hyvän esimerkin kaikille, jotka Jumala on asettanut sinun alaisiksesi, ja kaikki kirkon edustajat syystä pitävät sinua todella kristinuskoa tunnustavana miehenä. Ilman tätä tunnustusta sinua ei kutsuta kristityksi eikä kirkon lapsiksi, siitä saat olla varma. Kuninkaan palatsissa kirkko tulee heti uskon jälkeen toiselle sijalle, sillä Kristus, meidän päämme, on sen ensin kylvänyt. Sitten sen jäsenet, etenkin apostolit ja pyhät isät, ovat istuttaneet ja rakentaneet sen lujalle pohjalle ja levittäneet sitä kautta koko maanpiiriin. Ja vaikka kirkolle syntyy alati uusia lapsia, joillakin seuduilla sitä pidetään jo vanhana.

Meidän kuningaskunnassamme, rakas poikani, kirkko on kuitenkin vielä aivan nuori, vasta istutettu. Siksi se tarvitsee ihmisiä, jotka suojelevat sitä erittäin valppaasti ja huolellisesti, jotta se hyvä, jonka Jumalan laupeus on suonut meille ilman omaa ansiotamme, ei sinun toimettomuutesi, haluttomuutesi tai laiminlyöntisi takia tuhoutuisi taikka raukeaisi tyhjiin.

Rakas poikani, sinä sydämeni ilo, jälkipolvien toivo, pyydän sinua, käskenkin: tukeudu kaikessa rakkauteen, niin ettet osoita suopeutta yksin perheenjäseniä ja sukua kohtaan, tai vain korkea-arvoisia kohtaan, olivatpa he vallanpitäjiä tai rikkaita, tai naapureita ja maanmiehiäsi kohtaan, vaan myös muukalaisia ja kaikkia kohtaan, jotka tulevat luoksesi. Rakkauden teot johtavat sinut nimittäin korkeimpaan onneen. Ole armelias kaikille, jotka kärsivät sortoa, ja pidä aina sydämässäsi tämä Herran antama esimerkki: Laupeutta minä tahdon, en uhrimenoja.

Kuva: Benczúr Gyula: Tapani I:n, Unkarin kuninkaan, kaste (1875)

Ole kärsivällinen kaikkia kohtaan, älä yksin mahtavia vaan myös heikkoja kohtaan.

Lopuksi: ole voimakas, niin ettei menestys tee sinua ylimieliseksi eikä vastoinkäyminen masentuneeksi. Ole myös nöyrä, jotta Jumala korottaisi sinut, nyt ja tulevaisuudessa. Ole kohtuullinen, älä rankaise tai tuomitse ketään kohtuuttomasti. Ole lempeä, älä koskaan vastusta oikeudenmukaisuutta. Ole jalo, älä koskaan tahallasi tuota kenellekään häpeää. Ole siveä, karta kaikkia pahoja himoja niin kuin kuoleman pistintä.

Kaikki edellä mainitut asiat yhdessä muodostavat kuninkaan kruunun. Ilman niitä ei kukaan ole sopiva hallitsemaan täällä maan päällä, eikä myöskään saavuttamaan iankaikkista valtakuntaa.

Responsorium vrt. Tob. 4:8; Sir. 35:11,12

E: Jos sinulla on vähän, älä arkaile antaa vähästäsi.

K Anna almuja varojesi mukaan.

E: Mitä annatkin, anna se iloisin mielin, anna Korkeimmalle niin kuin hän on antanut sinulle.

K: Anna almuja varojesi mukaan.

Loppurukous

Laupias Jumala, sinä kutsuit pyhän Tapanin johdattamaan Unkarin kansan kristilliseen uskoon. Anna meidän tuntea, että hän on kansalleen ja meille kaikille voimallinen esirukoihija taivaassa. Tätä pyydämme ...